



Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: socjologia

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: Uniwersytet Wrocławski

Data przeprowadzenia wizytacji: 26-27.10.2023 r.

Warszawa, 2023 r.

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	7
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	8
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	8
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	10
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	19
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	23
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	26
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	29
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	32
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	35
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	38
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	39
5. Załączniki:	43
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	43
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	43
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	43
Część I – ocena losowo wybranych prac etapowych	43
Część II – ocena losowo wybranych prac dyplomowych	43

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa _____	43
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena _____	43
Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego _	43

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca: dr hab. Małgorzata Such-Pyrgiel, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Kamil Kardis – ekspert PKA
2. dr Bartosz Łukaszewski – ekspert PKA
3. Dominik Postaremczak – ekspert PKA ds. pracodawców
4. Michał Pawłowski – ekspert PKA student
5. Małgorzata Zdunek – sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku socjologia prowadzonym na Uniwersytecie Wrocławskim (dalej także: UW), została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2023/2024. Wizytacja została przeprowadzona w formie stacjonarnej, zgodnie z uchwałą nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej oraz uchwałą nr 600/2023 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 27 lipca 2023 r. w sprawie przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej.

Polska Komisja Akredytacyjna po raz czwarty oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku. Ocena została zorganizowana w związku z upływem wydanej uprzednio oceny na mocy uchwały nr 53/2018 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 25 stycznia 2018 r. w sprawie oceny programowej na kierunku „socjologia” prowadzonym na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim. Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej nie sformułowało w uzasadnieniu wymienionej uchwały zaleceń o charakterze naprawczym.

Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni, a dalszy jej przebieg odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania z zespołem przygotowującym raport samooceny, osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości na ocenianym kierunku, funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz publiczny dostęp do informacji o programie studiów, pracownikami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, studentami oraz nauczycielami akademickimi. Ponadto przeprowadzono hospitacje zajęć dydaktycznych, dokonano oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne wnioski, o których Przewodnicząca zespołu oceniającego oraz współpracujący z nią eksperci poinformowali Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	socjologia	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	nauki socjologiczne	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów, 180 pkt. ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	66 godz., 4 pkt ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	_____	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	152	---
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	1730 godz.	---
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	172 pkt ECTS	---
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	180 pkt ECTS	---
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	76 pkt ECTS	---

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Nazwa kierunku studiów	socjologia	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{5,6}	nauki socjologiczne	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry, 120 pkt. ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ⁷ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	---	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	<i>Sociology – Intercultural Mediation.</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	71	---
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁸	795 godz.	---
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	112 pkt ECTS	---
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	120 pkt ECTS	---
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	78 pkt ECTS	---

⁵ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁶ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

⁸ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione

⁹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Jednostkami organizacyjnymi Uniwersytetu Wrocławskiego odpowiadającymi za realizację kształcenia na studiach na kierunku socjologia są: Wydział Nauk Społecznych (dalej także: WNS) oraz działający w ramach jego struktury organizacyjnej Instytut Socjologii (dalej także: IS).

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią Uczelni i polityką jakości, wpisując się bezpośrednio w misję Uczelni, określoną jako „poszukiwanie prawdy, przekazywanie wiedzy i pielęgnowanie kultury; budowanie kapitału społecznego i intelektualnego poprzez kształtowanie ludzi o otwartych umysłach, przygotowanych do działania w skali lokalnej i globalnej, odnajdujących się w zmieniającym się świecie, akceptujących różnorodność oraz świadomych wagi tożsamości narodowej i regionalnej; prowadzeniu badań naukowych w sposób wolny, pełny i otwarty z zachowaniem równowagi pomiędzy badaniami podstawowymi i aplikacyjnymi”. Koncepcja i cele są również zgodne z następującymi dokumentami strategicznymi: Zarządzenie nr 158/2019 Rektora UWr w sprawie wprowadzenia Zasad projektowania i dokumentowania programów studiów na określonym kierunku studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia, jednolitych studiach magisterskich opartych na Polskiej Ramie Kwalifikacji, tworzonych i modyfikowanych od roku akademickiego 2019/2020, Zarządzenie nr 21/2019 Rektora UWr w sprawie zmiany zarządzenia nr 31/2017 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 13 marca 2017 roku w sprawie wprowadzenia zasad projektowania, przyjmowania i uruchamiania programów kształcenia w Uniwersytecie Wrocławskim, Zarządzenie Nr 214/2023 Rektora UWr w sprawie wprowadzenia Zasad projektowania i dokumentowania programów studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich uruchamianych i modyfikowanych od roku akademickiego 2023/2024. Program studiów wprowadzono na mocy Uchwały nr 40/2021 Senatu UWr w sprawie programu studiów dla kierunku socjologia na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia. Ostatnie z wymienionych zarządzeń aktualizuje i reguluje szczegółowo wymienione procedury, zawierając wzory dokumentów, oraz określając terminy dokonywania zmian, zgodnie z dbałością o formalne fundamenty jakości kształcenia na Uniwersytecie Wrocławskim.

Obecnie proces kształcenia odbywa się w całości w formie stacjonarnej o profilu ogólnoakademickim na studiach pierwszego (studia trzyletnie, sześciosemestralne) i drugiego stopnia (studia dwuletnie, czterosemestralne). Ostatni rocznik studiów niestacjonarnych zakończył studia wraz z końcem roku 2022/2023. Szczególny nacisk kładziony jest na nabywanie przez studentów kompetencji badawczych podczas zajęć warsztatowych, a indywidualna działalność badawcza, stanowiąca element weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych rozwijana jest w projektach badawczych (w ramach współpracy między wykładowcami a studentami aktywowanymi do działania), a także autorskich projektach w zakresie prac dyplomowych. Główny wyróżnik koncepcji kształcenia stanowi nacisk na badania empiryczne, który wyraża się w dużej liczbie zajęć warsztatowych, realizacji ćwiczeń w formie terenowej, a także możliwości personalizacji (indywidualizacji) dydaktycznej w związku z wprowadzeniem zajęć do wyboru (od 4 semestru na pierwszym stopniu i od 2 semestru na drugim stopniu studiów). Uczelnia zapewnia także możliwość podnoszenia specjalistycznych kompetencji językowych w zakresie socjolektu poprzez specjalność prowadzoną w języku angielskim o nazwie

Intercultural Mediation. W odpowiedzi na zainteresowanie i dynamiczne zmiany społeczne planowane jest wprowadzenie specjalności *Urban Studies*.

Studia na kierunku socjologia przypisane są w całości do dyscypliny nauk socjologicznych, powiązane z działalnością naukową w tej dyscyplinie oraz zogniskowane wokół potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego, z naciskiem na wieloaspektowe kompetencje absolwenta na rynku pracy w stale zmieniającym się społeczeństwie (umiejętność zarówno statystycznego opisu zjawisk społecznych w procesie zmian jak i jakościowego rozumienia będącego podstawą potencjalnej aplikacji wyników na polu tzw. praxis). Program studiów został pozytywnie zaopiniowany przez interesariuszy zewnętrznych, reprezentujących starannie zbudowane, międzysektorowe grono odpowiadające strukturze potencjalnego zatrudnienia absolwenta kierunku socjologia zarówno po ukończeniu studiów pierwszego jak i drugiego stopnia. Budowa i realizacja programu studiów jest zatem sprzężona z potrzebami szeroko pojętego rynku pracy, uwzględniając wśród interesariuszy – opiniodawców i partnerów – jednostki samorządowe wraz poszczególnymi departamentami i biurami, firmy badawcze i edukacyjne, organizacje trzeciosektorowe oraz sekretariaty programów unijnych. Należy nadmienić, iż podobnie szeroka jest lista podmiotów tworzących szeroko pojęte otoczenie społeczno-gospodarcze (szczegółowy, enumeratywny opis został zawarty w opisie stanu faktycznego w ramach kryterium nr 6). Koncepcja i cele kształcenia są zatem w pełni kompatybilne z potrzebami szeroko pojętego rynku pracy, a struktura programu studiów w tym aspekcie zwiększa efektywność jego realizacji.

Efekty uczenia się są sformułowane w sposób przejrzysty i koherentny w odniesieniu do koncepcji i celów kształcenia, zgodnie z adekwatnymi poziomami PRK, zachowując walor aktualności (zarówno w ujęciu teoretycznym jak i praktycznym), zawierając kluczowe dla nauk socjologicznych odniesienie do działań badawczych (od konceptualizacji, przez realizację projektu badawczego do procesu wnioskowania). Efekty uczenia się kształtowane są również w odniesieniu do zakresu wiedzy wynikającej z badań empirycznych sukcesywnie prowadzonych w Instytucie Socjologii UW, a także doświadczeń płynących z wieloletniej współpracy z otoczeniem społecznym.

Pomimo spójnego kryterialnie (adekwatnego względem wspomnianych wyżej poziomów PRK) i logicznie ugruntowanego sformułowania efektów uczenia się na pierwszym i drugim stopniu studiów ich komparatywne zestawienie ujawnia mankamenty. Efekty uczenia się analizowane odrębnie dla obu stopni studiów charakteryzują się wewnętrznym zintegrowaniem, natomiast w przypadku ujęcia łącznego, które w założeniu winno spełniać zasadę wynikania logicznego, dostrzegalne są elementy tautologii. Pierwszy stopień studiów stanowi fundament wiedzy, umiejętności i kompetencji, drugi stopień stanowi natomiast pogłębienie w kierunku usamodzielnienia na polu indywidualnych działań konceptualizacyjno-badawczych. Pojedyncze tożsame efekty uczenia się na poziomie umiejętności i kompetencji na pierwszym i drugim stopniu studiów mogą utrudniać realizację programu studiów i ograniczać efektywność weryfikacji całości efektów uczenia się dla kierunku. Rekomenduje się wyraźne rozgraniczenie efektów uczenia się dla pierwszego i drugiego stopnia studiów na poziomie umiejętności i kompetencji. Zarówno w związku z zapisami obecnymi w raporcie samooceny jak i podczas rozmów z zespołem przygotowującym raport samooceny ustalono, iż owa powtarzalność efektów wynika z obecności wśród studentów na drugim stopniu studiów osób, które ukończyły inny kierunek niż socjologia. Zastosowane rozwiązanie jest w tym przypadku zrozumiałe, ale nie rozwiązuje sytuacji, a jedynie tworzy wrażenie dublowania podejmowanych zagadnień wśród osób, które kontynuują studia socjologiczne po ukończeniu studiów licencjackich.

Powyższe uwagi posiadają charakter doprecyzowujący, nie wpływając na konkluzje.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Przedstawiona przez Uczelnię koncepcja, a także cele kształcenia zachowują walor spójności, przedstawiono dokumenty potwierdzające zgodność koncepcji i celów w odniesieniu do strategii realizowanej na terenie Uniwersytetu Wrocławskiego, a także polityki jakości. Koncepcja i cele kształcenia mieszczą się w dyscyplinie, do której kierunku jest przypisany. Rama efektów uczenia się jest kompatybilna z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem ogólnoakademickim, a także właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji, umożliwiając weryfikację efektów. Koncepcja i cele kształcenia oraz wynikające z nich efekty uczenia się skonceptualizowane zostały w aktualnej perspektywie teoretycznej jak i badawczej (empirycznej, terenowej), w konsultacji z otoczeniem społecznym i instytucjonalnym, uwzględniając w szczególności kompetencje badawcze, komunikowanie się w języku obcym i kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej. W związku z powyższym kryterium zostało spełnione.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

W zakresie treści programowych występuje koherencja z efektami uczenia się, treści programowe uwzględniają fundamentalną wiedzę w dyscyplinie nauk socjologicznych. Treści programowe są zbudowane wieloaspektowo i holistycznie zapewniając realizację efektów uczenia się, jednakże należy zwrócić uwagę na większą dbałość o proporcje w zakresie literatury przedmiotu. Rekomenduje się zmniejszenie liczby pozycji bibliograficznych w sylabusach oraz wprowadzenie podziału na literaturę podstawową i uzupełniającą, co szczególnie w przypadku studentów po studiach licencjackich na innych kierunkach może stanowić podstawę wyrównywania poziomu wiedzy podczas pierwszego semestru drugiego stopnia studiów. W obecnym kształcie tak rozbudowana literatura, szczególnie w przypadku wykładów, ogranicza możliwość kompleksowej weryfikacji efektów uczenia się w odniesieniu do komponentu związanego z pracą nad tekstem, pracą nad źródłami. Literatura przedmiotu posiada charakter aktualny, łącznie ze stale aktualizowanymi najnowszymi pozycjami

w perspektywie ogólnopolskiej i międzynarodowej (jak stwierdzają pracownicy Instytutu Socjologii UWr „obowiązkiem pracownika jest dobranie odpowiedniej i aktualnej literatury, a także szczegółowe dookreślenie tematów, tak by były zgodne z obecnym stanem wiedzy, metodyki badań i obejmowały kluczowe obecnie problemy” - zgodnie z Uchwałą nr 40/2021 Senatu UWr). Zwraca uwagę rozbudowana literatura w zakresie zajęć związanych z indywidualną pracą konceptualizacyjną, a zauważalną dbałość o stałą aktualizację w tym zakresie należy uznać za dobrą praktykę i badawczą (zwłaszcza na drugim stopniu studiów). Rekomenduje się wprowadzenie (w trybie stałym, dla wszystkich zajęć) podzielnej liczby godzin wykładowych/ćwiczeniowych/warsztatowych, co umożliwi prostszą weryfikację realizacji treści programowych, a także dalszą standaryzację procesu tworzenia sylabusów, który to proces posiada charakter permanentny w ramach Wydziału Nauk Społecznych, a także całego Uniwersytetu Wrocławskiego (co potwierdza spotkanie z zespołem ds. jakości kształcenia).

Plan studiów charakteryzuje się spójnością wewnętrzną, adekwatnie do założeń nadrzędnych zbudowano sekwencję zajęć i siatkę zajęciową, liczba punktów ECTS na wszystkich etapach procesu kształcenia jest zgodna z wymaganiami (także w przypadku zajęć o charakterze badawczym, terenowym i proporcji języków obcych w planie studiów). Zwraca uwagę deklarowany nacisk na sferę badawczą, który znajduje odzwierciedlenie w kształcie bezpośrednich harmonogramów zajęciowych – zajęcia *statystyka dla socjologów* i *metody badań jakościowych w naukach społecznych* realizowane są już od pierwszego semestru na pierwszym roku studiów pierwszego stopnia. Plan studiów skonstruowano w sposób umożliwiający studentom wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie, według zasad, które pozwalają studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia.

Od czwartego semestru na pierwszym stopniu studiów, a od drugiego semestru na drugim stopniu adekwatna część zajęć ma charakter fakultatywny. Studenci mogą wybierać ćwiczenia i wykłady w ramach kilku ścieżek tematycznych (bloków zajęć do wyboru). Rozwiązanie to przynosi kilka wymiernych efektów: pozwala elastycznie dostosowywać oferowane studentom zajęcia do aktualnych potrzeb dynamicznie zmieniającego się rynku pracy (wczesna indywidualizacja ścieżki dydaktycznej), pozwala na zbudowanie elastycznych powiązań między prowadzonymi przez pracowników badaniami a zajęciami dydaktycznymi oraz włączanie studentów w badania naukowe, pozwala kształcić studentów w sposób wyposażający ich w umiejętności potrzebne w działalności badawczej (liczne zajęcia o charakterze warsztatowym), rozwija podmiotowość studentów posiadających duży wpływ na kształt swoich studiów w zakresie dostosowywania aktywności do zainteresowań i preferencji. Realizacja zajęć na drugim stopniu studiów została zaplanowana w sposób umożliwiający kontynuację zdobywania wiedzy, rozwijania umiejętności i nabywania kompetencji w szkole doktorskiej (studia trzeciego stopnia). W przypadku zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość ich wymiar jest zgodny z wymaganiami w tym zakresie, zauważalna jest duża dbałość o jakość technik kształcenia na odległość na kierunku socjologia. Zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość prowadzone są przy wykorzystaniu platformy e-learningowej e-EDU, narzędzi pakietu Office 365 lub „za pomocą innych udostępnianych przez Uniwersytet Wrocławski narzędzi do kształcenia na odległość” (Zarządzenie nr 190/2022 Rektora UWr w sprawie wprowadzenia Zasad kształcenia na odległość w Uniwersytecie Wrocławskim, z późniejszymi zmianami – Zarządzenie nr 227/2022 Rektora UWr wprowadzające zmiany w zarządzeniu Nr 190/2022 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 19 sierpnia 2022 r. w sprawie wprowadzenia Zasad kształcenia na odległość w Uniwersytecie Wrocławskim). Dobrą praktyką w tym zakresie jest wypracowany i stosowany

w trakcie pandemii Kodeks Pracy Zdalnej, regulujący komunikację i współpracę pomiędzy pracownikami i studentami z uwzględnieniem work-life balance – wypracowany przez pracowników Instytutu Socjologii, a przyjęty przez Radę Wydziału WNS.

Metody kształcenia są zróżnicowane, atrakcyjne i uwzględniają najnowsze osiągnięcia akademickiej dydaktyki, pobudzają do samodzielnego pogłębiania wiedzy, a także zapewniają przygotowanie do działalności zawodowej (badawczej, analitycznej, doradczej, prospołecznej) przy wykorzystaniu szerokiego spektrum narzędzi digitalnych w zakresie tzw. nowych mediów. Metody kształcenia umożliwiają zdobycie kompetencji językowych na poziomie zgodnym z wymaganiami. Szczególnie ważny element struktury metod kształcenia w Instytucie Socjologii UW r stanowi ich ukierunkowanie na rozwijanie studenckiej samodzielności i postawy refleksyjnej. Wykorzystywane metody kształcenia promują studencką inwencję, zapewniając możliwość rozwijania inicjatyw w zakresie m.in. projektów badawczych. Podstawowym celem metod kształcenia jest internalizacja przez studenta kategorii podstawowych, w kolejnym kroku ich pogłębienie, a następnie samodzielne projektowanie badań.

Efekty uczenia się zakładane dla praktyk od roku akademickiego 2023/2024 są tożsame z kierunkowymi efektami uczenia się. Przyjęto trzy efekty w zakresie wiedzy, siedem w zakresie umiejętności i pięć w zakresie kompetencji społecznych. Oznacza to aż 15 efektów uczenia się do uzyskania przez studentów w ciągu 66 godzin praktyk. W sylabusie praktyk obowiązującym do r.a. 2022/2023 sformułowanych było pięć efektów uczenia się. W odniesieniu do założonego wymiaru praktyk liczbę przewidzianych dla praktyk piętnastu efektów uczenia się należy uznać za zdecydowanie zawyżoną. Studenci nie mają możliwości zrealizować w ciągu 66 godzin zadań, które pozwolą im zdobyć np. takie umiejętności jak:

- Konceptualizuje problematykę badawczą zgodnie z przyjętą perspektywą teoretyczną (teorią socjologiczną), w nawiązaniu do wyników wcześniejszych badań nad interesującym go zjawiskiem lub procesem społecznym. W zgodzie z opracowaną wcześniej koncepcją projektuje również proces zbierania danych przy pomocy różnorodnych technik empirycznych stosowanych w socjologii, trafnie dobiera źródła i informacje z nich pochodzące.
- Prawidłowo interpretuje zjawiska społeczne, co znaczy, że wykorzystuje zdobytą wiedzę o społeczeństwie oraz twierdzenia i podstawowe założenia teorii socjologicznych do nadawania sensu danym empirycznym, obrazującym poszczególne zjawiska. Interpretuje je we wszystkich wyróżnianych w socjologii wymiarach życia społecznego, każdorazowo uwzględniając ich specyfikę (na przykład wymiary: kulturowy, polityczny, ekonomiczny, prawny, gospodarczy, obyczajowy).
- Stosuje zasady indukcji, dedukcji, zasady wnioskowania statystycznego oraz analizy danych jakościowych do ustalania przyczyn oraz przebiegu procesów społecznych we wszystkich wyróżnianych w socjologii wymiarach życia społecznego, każdorazowo uwzględniając ich specyfikę (na przykład wymiary: kulturowy, polityczny, ekonomiczny, prawny, gospodarczy, obyczajowy).
- Stosuje modele przyczynowe i prognostyczne wykorzystywane w statystycznej analizie danych socjologicznych do nakreślenia prawdopodobnego rozwoju wydarzeń i przebiegu procesów społecznych we wszystkich wyróżnianych w socjologii wymiarach życia społecznego, każdorazowo uwzględniając ich specyfikę (na przykład wymiary: kulturowy, polityczny, ekonomiczny, prawny, gospodarczy, obyczajowy).
- Umiejętnie aplikuje wyniki socjologicznych badań empirycznych w różnych obszarach praktyki społecznej (między innymi: administracja, gospodarka, media, zarządzanie informacją i kierowanie zespołami ludzkimi).

Za nieuzasadnione należy uznać również rozwiązanie, w którym założono, że "przygotowując indywidualny program praktyk, w zakresie treściowym odpowiadający specyfice działalności firmy, należy uwzględnić (...) treści programowe dające szansę osiągnięcia efektów kształcenia, które muszą być uzyskane przynajmniej na poziomie minimalnym, aby praktyka mogła być zaliczona". Osiągnięcie efektów uczenia się "przynajmniej na poziomie minimalnym" stwierdza wydziałowy koordynator prowadzący praktykę. Dokonuje tego na podstawie analizy czynności podjętych przez studenta w ramach praktyki (i opisanych w dzienniku praktyk) oraz - ewentualnie - w wyniku rozmowy ze studentem na temat przebiegu tych czynności. W odniesieniu do wymogów Polskiej Ramy Kwalifikacji, efekty uczenia się w przypadku studentów III roku studiów licencjackich powinny być osiągnane na poziomie zaawansowanym. W ocenianym przypadku jest to szczególnie istotne ze względu na fakt, że - jak wspomniano - efekty uczenia się przypisane do praktyk są tożsame z kierunkowymi efektami uczenia się. Rekomenduje się zmniejszenie liczby przyjętych dla praktyk efektów uczenia się przy założonym wymiarze godzinowym tak, aby w toku praktyk możliwe było osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

W przypadku praktyk zawodowych realizowanych na pierwszym stopniu studiów na kierunku socjologia prowadzonym na Uniwersytecie Wrocławskim ich program ma charakter ramowy, ponieważ przyjęto założenie, że "indywidualny program praktyki w zakładzie jest ustalany wspólnie z pracodawcą przy uwzględnieniu wytycznych instytutowego regulaminu praktyk. Oznacza to, że w czasie przewidzianym na praktykę studenci wykonują w zakładach pracy czynności wynikające ze specyfiki działalności tych zakładów, wykorzystując praktycznie wiedzę i umiejętności zdobyte w ramach kształcenia z pozostałych przedmiotów kierunkowych". Ramowy zakres treściowy powiązany z wymaganiami Uczelni oraz specyfiką działalności danej organizacji przyjmującej studenta na praktyki zakłada realizację przez studentów zadań takich jak:

- szkolenie w zakresie procedur ochrony danych firmowych: sposobu ich zbierania oraz udostępniania;
- działania związane z ofertą kierowaną do odbiorców produktów i usług zakładu pracy oraz działania podejmowane dla „klienta wewnętrznego”, takie jak na przykład rekrutacja i pozyskiwanie informacji dla zakładu pracy;
- opracowywanie dokumentacji i wykonywanie analiz na podstawie szeroko rozumianych danych społecznych, oraz projektowanie i/lub wykonywanie analiz dla zespołów badawczych wykorzystujących wewnętrzne dane firmowe;
- tworzenie harmonogramów i schematów organizacyjnych pracy podejmowanej indywidualnie oraz zespołowo, a także sekwencjonowanie realizowanych procesów realizowanych z uwzględnieniem aspektów technicznych, czasowych, merytorycznych i etycznych oraz z uwzględnieniem oceny niezbędnych zasobów takich jak: wiedza, ludzie, środki materialne.

Taki sposób ustalania treści programowych oraz weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się może prowadzić do powtórzenia sytuacji, które zostały zidentyfikowane w toku prowadzonej analizy stanu faktycznego, a dotyczyły zakresu zadań studentów wykonywanych podczas praktyk realizowanych w zakończonym cyklu kształcenia. Analiza stanu faktycznego wykazała, że zadania realizowane przez studentów podczas praktyk nie wskazywały na osiągnięcie przez nich efektów uczenia się założonych dla praktyk. Przykład: studentka pełniła funkcję kierownika restauracji, realizowała zadania takie jak:

- sporządzanie dziennej inwentaryzacji w celu sprawdzenia czy faktyczny stan produktów znajdujących się w lokalu odpowiada stanowi stwierdzonemu w raporcie sprzedaży;

- ustalanie i kontrola godzin pracowniczych w stosunku do zapotrzebowania ze względu na utarg finansowy — przelicznik service per hour;
- zarządzanie barem — weryfikacja procedur wśród pracowników, kontrola rozmowy sprzedażowej, egzekwowanie przestrzegania Bezpieczeństwa Żywności u pracowników, delegowanie pracownikom dodatkowych zadań, omówienie jak powinien wyglądać dobrze przygotowany obszar do pracy.

Na tej podstawie koordynator praktyk uznał, że osiągnęła ona m.in. efekty uczenia się, takie jak:

- posiada umiejętności aplikacyjne w obszarze stosowania wyników socjologicznych badań empirycznych w różnych obszarach praktyki społecznej (między innymi: administracja, gospodarka, media, zarządzanie informacją, kierowanie zespołami ludzkimi);
- potrafi planować i organizować pracę indywidualną oraz w grupie zadaniowej (ze szczególnym uwzględnieniem zespołów badawczych (w zakresie zbierania i/lub przetwarzania i/lub analizy danych firmowych).

Wobec powyższego rekomenduje się, aby treści programowe dla praktyk zostały powiązane z efektami uczenia się przewidzianymi do osiągnięcia przez studentów oraz przyjętymi sposobami weryfikacji ich osiągnięcia. Warto rozważyć powiązanie realizacji praktyk z ogólnoakademickim profilem studiów, na którym - ze względu na jego specyfikę - można oczekiwać od studentów opracowania sprawozdań z praktyk, które będą stanowić socjologiczną analizę uwzględniającą wybrane podejścia teoretyczne.

Wymiar praktyk do r.a. 2022/2023 wynosił 66 godz. + 4 godz. na przygotowanie dokumentacji, za które studenci otrzymywali nieco zaniżoną liczbę punktów ECTS wynoszącą wg sylabusu 2 punkty. W sylabusie praktyk obowiązującym od r.a. 2023/2024 dokonano istotnej zmiany w nakładzie pracy studenta realizującego praktyki. Przyjęto bowiem, że studenci za realizację praktyk otrzymywać będą 4 punkty ECTS, które są wynikiem odbycia 60 godzin praktyk oraz poświęceniem kolejnych 60 godzin na przygotowanie dokumentacji do praktyk, poszukiwanie firmy i pośrednictwo w tworzeniu programu oraz opracowanie dokumentacji przebiegu praktyki. Przy założeniu tak dużego nakładu pracy studentów na opracowanie dokumentacji praktyk, rekomenduje się rozważenie zmiany lub rozszerzenie form dokumentacji praktyk o rozwiązania lepiej wpisujące się w ogólnoakademicki profil studiów, np. przygotowanie opracowania o charakterze badawczo-analitycznym w wybranym ujęciu teoretycznym z zakresu socjologii.

Na kierunku socjologia prowadzonym na Uniwersytecie Wrocławskim, przyjęte metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk nakładają odpowiedzialność przede wszystkim na wydziałowego koordynatora praktyk. Takie rozwiązanie należy uznać za właściwe. Sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań również jest trafnie dobrany i umożliwia koordynatorowi praktyk skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. W tym obszarze analiza stanu faktycznego dotyczy kwestii formalnych. Na podstawie przedłożonej przez Uczelnię dokumentacji praktyk, należy wskazać, że w rzeczywistości metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się należy uznać za "liberalne". Wskazane wcześniej efekty uczenia się dotyczące aplikacyjności wyników badań czy zarządzania zespołem badawczym były uznawane za osiągnięte w toku praktyk realizowanych na stanowiskach:

- kierownika restauracji;
- osoby publikującej zdjęcia i opisy książek w księgarni internetowej;
- pracownika działu handlowego firmy sprzedającej rozwiązania w zakresie IT oraz sprzęt biurowy.

Ze względu na zapisy dotyczące metod weryfikacji efektów uczenia się zawarte w sylabusie praktyk: "Poprzez analizę opisu konkretnych aktywności zawartych w dzienniku praktyk koordynator dociera do treści programowych z jakich te aktywności wynikają (za pośrednictwem programu praktyk) i na ich podstawie decyduje, czy wszystkie efekty kształcenia zostały zrealizowane (przy założeniu powiązania kolejnych treści z kolejnymi efektami)" oraz "jeden efekt kształcenia może być osiągnięty w więcej niż jednej czynności realizowanej na podstawie indywidualnego programu praktyki", rekomenduje się uzupełnienie dokumentacji praktyk o przygotowywane przez studentów opracowanie o charakterze analitycznym przygotowywane w czasie praktyk, jako swego rodzaju obserwacji uczestniczącej w powiązaniu z analizą organizacji i/lub odbiorców jej produktów/usług w ujęciu socjologicznym. Takie rozwiązanie będzie powiązane z uwzględnionym w obowiązującym od r.a. 2023/2024 sylabusie praktyk, w którym nakład pracy studentów oszacowano również na 60 godzin.

Ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez wydziałowego koordynatora praktyk wynika z liczby uzyskanych punktów, które są przypisane do poszczególnych efektów uczenia się. Za osiągnięcie każdego efektu uczenia się studenci mogą otrzymać maksymalnie 10 punktów. Uznanie danego efektu za osiągnięty jest możliwe po przypisaniu mu co najmniej 6 punktów. Liczba punktów wynika z oceny poziom realizacji tych efektów, który ustala wydziałowy koordynator prowadzący praktykę na podstawie analizy czynności podjętych przez studenta w ramach praktyki (i opisanych w dzienniku praktyk) oraz ewentualnie - w wyniku rozmowy ze studentem na temat przebiegu tych czynności. Ocena koordynatora odnosi się zatem do każdego z zakładanych efektów uczenia się, ale nie ma charakteru kompleksowego, tzn. nie obejmuje całości oceny realizowanych praktyk, ich zgodności z programem, celami kształcenia dotyczącymi praktyk. Ocena ma jedynie charakter liczbowy, wynikający z subiektywnego oszacowania przez wydziałowego koordynatora praktyk stopnia, w jakim dany efekt uczenia się został osiągnięty.

Analiza dokumentacji praktyk z r.a. 2022/2023 wskazuje, że na podstawie przedłożonej dokumentacji praktyk kierunkowy koordynator praktyk miał możliwość również formułować opisową opinię na temat przebiegu praktyki zawodowej studentów, jednak oceny te odnoszą się do wrażenia dotyczącego postawy studentów wobec realizowanych zadań i współpracowników.

Analiza materiałów przedstawionych przez Uczelnię, wskazuje, że kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekunów praktyk w miejscach praktyk nie były weryfikowane, ani w żaden sposób powiązane z kształceniem na kierunku socjologia. W przypadku kierunkowego/wydziałowego opiekuna praktyk (nomenklatura jest zróżnicowana w dokumentacji) kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje tej osoby są wystarczające do prawidłowej realizacji praktyk. W wyniku obowiązywania Uchwały Nr 7/2023 Rady Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 27 stycznia 2023 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Praktyk Zawodowych na Wydziale Nauk Społecznych wprowadzono zmiany doskonalące ten element procesu organizacji praktyk. Zgodnie z §2 pkt. 5 weryfikacja nowych podmiotów przyjmujących na praktykę zakłada m.in. analizę kwalifikacji kadry.

Uczelnia przedstawiła zespołowi oceniającemu listę 35 podmiotów, w których studenci realizowali praktyki w roku akademickim 2022/23. Są wśród nich podmioty sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego. Ze względu na specyfikę kierunku infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk ma znaczenie drugorzędne. Kluczowa jest struktura oraz profil działalności, które pozwalają będą na udział w realizacji zadań pozwalających na wykorzystanie i weryfikację wiedzy, umiejętności i kompetencji istotnych dla socjologów, a także osiągnięcie wszystkich założonych efektów uczenia się.

Praktyki zawodowe na ocenianym kierunku nie są realizowane w formule zdalnej.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady. Na Uczelni i kierunku obowiązują rozbudowane zasady dotyczące organizacji, realizacji, weryfikacji i ewaluacji praktyk. Przejawia się to w funkcjonowaniu następujących zasad i procedur:

- Regulamin organizacyjny studenckich praktyk zawodowych odbywanych przez studentów Instytutu Socjologii Uniwersytetu Wrocławskiego,
- Zarządzenie Nr 187/2022 Rektora Uniwersytetu Wrocławskiego z dnia 9 sierpnia 2022 r. w sprawie organizacji praktyk przewidzianych w programach studiów w Uniwersytecie Wrocławskim,
- Procedura uzyskiwania skierowania na praktykę realizowaną w miejscu wykonywania pracy zawodowej i zaliczania tej praktyki w Instytucie Socjologii na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego,
- Procedura zaliczania praktyki realizowanej w miejscu wykonywania pracy zawodowej obowiązująca w instytucie socjologii na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego,
- Procedura uzyskiwania skierowania na praktykę i jej zaliczania w Instytucie Socjologii na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego,
- Zakres obowiązków opiekuna praktyk, jako Załącznik Nr 1 do zarządzenia Nr 187/2022 z dnia 9 sierpnia 2022 r.

Wszystkie wymogi wynikające z zakresu oceny jakości kształcenia dotyczące uregulowania organizacji praktyk, ich przebiegu oraz weryfikacji efektów uczenia się i oceny stopnia ich osiągnięcia są spełnione, szczegółowo opisane i sformułowane w przystępny sposób.

Uczelnia oferuje studentom możliwość wyboru miejsc do odbywania praktyk zawodowych, które mogą być zlokalizowane zarówno w kraju, jak i za granicą. Istnieją różnorodne metody realizacji takich praktyk. Studenci mają dostęp do listy placówek, które akceptują praktykantów – listę tę przygotowuje opiekun praktyk na kierunku. Przy ocenie miejsc praktyk są pod uwagę m.in. sprawozdania z realizacji praktyk, wyniki hospitacji i ewaluacji studenckiej. Alternatywnie, studenci mogą wybrać miejsce praktyki samodzielnie, jednak wybór taki musi zostać zaakceptowany przez opiekuna praktyk i potwierdzony stosowną deklaracją, a cały proces musi być zakończony na miesiąc przed rozpoczęciem praktyk. Propozycje miejsc praktyk są sukcesywnie rozszerzane i udostępniane studentom. Jeżeli student wybiera podmiot, z którym Uczelnia miała już doświadczenie współpracy i która posiada pozytywne oceny, dodatkowa weryfikacja przez opiekuna nie jest wymagana. W przypadku nowych miejsc praktyk, zgłaszanych przez studentów lub instytucje, Uczelnia stosuje precyzyjne kryteria jakościowe, które obejmują m.in. profil działalności, reputację jednostki, kwalifikacje kadry i warunki infrastrukturalne. Weryfikacja nowych miejsc praktyk może odbywać się poprzez bezpośredni kontakt opiekuna praktyk z jednostką przyjmującą, a decyzję o akceptacji podejmuje opiekun.

Dodatkowo, Uczelnia zezwala na odbywanie praktyk w miejscu pracy studenta lub w ramach innych zawodowych aktywności, pod warunkiem, że zadania wykonywane przez studenta są zgodne z profilem kierunku studiów i umożliwiają osiągnięcie celów edukacyjnych praktyk. Aby taka forma praktyki została zatwierdzona, niezbędne jest przedstawienie dokumentacji potwierdzającej zakres zadań i obowiązków, zgodnie z wymaganiami kierunku studiów.

Na ocenianym kierunku ewaluacja praktyk jest obecnie prowadzona w sposób usystematyzowany. Elementem obligatoryjnego zestawu dokumentacji praktyk jest Ankieta ewaluacyjna miejsca praktyki zawodowej.

Ewaluacji sylabusów i programów praktyk dokonuje Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia i Oceny Jakości Kształcenia, zgodnie z procedurami przyjętymi przez ten Zespół.

Po odbyciu praktyk zawodowych, każdy student jest proszony o wypełnienie formularza oceniającego miejsce praktyki. Opiekun praktyk lub osoba przez niego delegowana, przeprowadza ocenę za pomocą ankiety, która może być w formie tradycyjnej na papierze lub w wersji elektronicznej.

Ankieta ewaluacyjna dotycząca praktyk zawodowych obejmuje kompleksową ocenę doświadczeń praktykanta, a jej zakres odnosi się do następujących zagadnień:

- Jakość merytorycznego wsparcia udzielonego przez osobę wyznaczoną przez pracodawcę,
- Obszerność i użyteczność informacji zwrotnej od opiekuna praktyki w zakładzie pracy odnośnie do jakości wykonywanych zadań i osiąganego postępu,
- Adekwatność stopnia trudności powierzanych zadań do posiadanego przez praktykanta poziomu wiedzy i umiejętności,
- Odpowiednia ilość zadań do wykonywania w stosunku do dostępnego dziennego czasu pracy praktykanta,
- Atmosfera współpracy i poziom życzliwości pracowników w miejscu praktyki,
- Warunki stanowiska pracy,
- Dostęp do urządzeń biurowych koniecznych do realizacji zadań,
- Dostępność oprogramowania niezbędnego do wykonywania powierzonych zadań,
- Dostęp do sprzętu koniecznego do pracy,
- Dostęp do materiałów merytorycznych, takich jak książki, opracowania, publikacje, dokumentacja, które są niezbędne do wykonania powierzonych zadań,
- Efektywność praktyki zawodowej w kontekście zdobytej wiedzy zgodnej z profilem działalności podmiotu lub instytucji,
- Zgodność uzyskanej wiedzy z profilem praktyki ze studiowaną dyscypliną lub kierunkiem studiów,
- Umiejętności nabyte podczas praktyki odpowiadające profilowi działalności organizacji,
- Zgodność zdobytych umiejętności z dyscypliną studiów lub kierunkiem kształcenia.

Ocena jest dokonywana na skali 5-stopniowej, a także stwarza „możliwość wskazania odpowiedzi "Nie mam zdania" oraz "Nie dotyczy".

Ponadto ewaluacyjna ankieta jest stosowana w ocenie opiekunów praktyk w tych instytucjach, w których studenci odbywają praktyki. Taka ocena jest przeprowadzana po zakończeniu praktyk przez studentów. Może ona obejmować wszystkich opiekunów praktyk z danej instytucji, którzy w ciągu bieżącego roku akademickiego sprawowali nadzór nad studentami, lub tylko część z nich.

Na zakończenie semestru, w którym studenci mają zaplanowane praktyki zawodowe w ramach programu studiów, opiekun praktyk sporządza sprawozdanie z przeprowadzonych badań ewaluacyjnych. Następnie przedkłada ten dokument kierownictwu instytutu lub katedry, a także odpowiedniemu zespołowi zajmującemu się jakością kształcenia na danym kierunku.

Warto dodać, że w umowie o organizacji praktyk zakład pracy zobowiązuje się do udziału w badaniu ewaluacyjnym oceniającym realizację praktyki.

Harmonogramy zajęć posiadają stricte racjonalny charakter, przyporządkowanie zajęć do poszczególnych dni tygodnia umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się przez studentów. Tego typu konstrukcja harmonogramów zapewnia możliwość weryfikacji efektów uczenia się i pozostawia studentom odpowiedni zakres

czasowy na przyswojenie wiedzy, rozwinięcie umiejętności oraz zdobycie kompetencji (zależnie od stopnia studiów), natomiast wykładowcom na weryfikację efektów w trzech wskazanych kategoriach. Organizacja procesu nauczania posiada formę logiczną i jej replikowanie przy aktualizacji (oczywiście zgodnie z przyszłymi zmianami społecznymi) jest zasadne.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Treści programowe, plan studiów, metody kształcenia i metody weryfikacji efektów uczenia się są wewnętrznie spójne (również na poziomie bezpośrednich harmonogramów zajęciowych). W związku z powyższym należy stwierdzić, iż realizacja programu studiów posiada charakter umożliwiający zaawansowaną realizację efektów uczenia się. Oceny nie zmieniają rekomendacje w zakresie rozplanowania treści programowych na obu stopniach studiów. Odpowiednie dokumenty i rezultaty spotkań zespołu oceniającego z poszczególnymi zespołami (a w szczególności z zespołem ds. jakości kształcenia) potwierdzają dbałość o jakość kształcenia w analizowanym aspekcie związanym z realizacją programu studiów.

Efekty uczenia się zakładane dla praktyk są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć lub grup zajęć. Wynika to z faktu, że są tożsame z kierunkowymi efektami uczenia się.

Treści programowe określone dla praktyk nie zapewniają osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na poziomie zaawansowanym, czego należy oczekiwać przy realizacji praktyk na ostatnim semestrze studiów pierwszego stopnia.

Wymiar praktyk (66 godz.) nie zapewnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na poziomie zaawansowanym. Przyporządkowana praktykom liczba punktów ECTS jest zawyżona - 4 ECTS przy 66 godz. praktyk.

Umieszczenie praktyk w planie studiów, jak również dobór miejsc odbywania praktyk pozwalają na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, a także sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań są trafnie dobrane i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów.

Ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez opiekuna praktyk ma charakter kompleksowy i odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się.

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje kierunkowego opiekuna praktyk umożliwiają prawidłową ich realizację.

Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady.

Uczelnia zapewnia miejsca praktyk dla studentów, a w przypadku samodzielnego wskazania przez studenta miejsca odbywania praktyki, osoba sprawująca nadzór nad praktykami zatwierdza to miejsce w oparciu o z góry określone i formalnie przyjęte kryteria jakościowe.

Program praktyk, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia Uczelni oraz opiekunowie praktyk, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągane na praktykach podlegają systematycznej ocenie z udziałem studentów, której wyniki mają być (rozwiązanie wprowadzone w styczniu 2023) wykorzystywane w ustawicznym doskonaleniu programu praktyk i ich realizacji.

Harmonogram zajęć zapewnia możliwość weryfikacji efektów uczenia się i pozostawia studentom odpowiedni zakres czasowy na przyswojenie wiedzy, rozwinięcie umiejętności oraz zdobycie kompetencji, natomiast wykładowcom na weryfikację efektów w trzech wskazanych kategoriach.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki, tryb, terminy rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji dla poszczególnych form studiów w danym roku akademickim każdorazowo określa uchwała Senatu nr 109/2022 Senatu UWr w sprawie zasad i trybu rekrutacji obywateli polskich na studia w Uniwersytecie Wrocławskim rozpoczynające się w roku akademickim 2023/2024 oraz Uchwała nr 110/2022 Senatu UWr w sprawie zasad i trybu rekrutacji cudzoziemców na studia w Uniwersytecie Wrocławskim rozpoczynające się w roku akademickim 2023/2024). Przyjęto również Uchwały regulujące rekrutację na rok 2024/2025 (Uchwała nr 171/2023 Senatu UWr w sprawie zasad i trybu rekrutacji obywateli polskich na studia w Uniwersytecie Wrocławskim rozpoczynające się w roku akademickim 2024/2025 oraz Uchwała nr 172/2023 Senatu UWr w sprawie zasad i trybu rekrutacji cudzoziemców na studia w Uniwersytecie Wrocławskim rozpoczynające się w roku akademickim 2024/2025). Corocznie warunki rekrutacji publikowane są na stronach www Uczelni.

Przeprowadzona analiza potwierdza, że proces rekrutacji realizuje zasadę równych szans. Kandydaci na studia pierwszego stopnia przyjmowani są według listy rankingowej utworzonej na podstawie sumy uzyskanych punktów, co zapewnia odpowiednią selekcję kandydatów. Na studia pierwszego stopnia przyjmowanie kandydatów następuje na podstawie postępowania kwalifikacyjnego, którego zasadniczym elementem jest wynik egzaminu maturalnego pomnożony przez takie współczynniki jak egzamin z języka polskiego, egzamin z przedmiotu do wyboru (historia, wiedza o społeczeństwie, matematyka, geografia) oraz egzamin z języka nowożytnego. O przyjęcie na studia decyduje liczba uzyskanych punktów zgodnie z zasadami określonymi w uchwale Senatu. O przyjęciu na studia drugiego stopnia decyduje miejsce na liście rankingowej sporządzonej na podstawie oceny na dyplomie dowolnego kierunku studiów pierwszego, drugiego stopnia lub jednolitych magisterskich. Postępowanie kwalifikacyjne przeprowadza Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna powołana przez

Dziekana Wydziału. Wyniki postępowania kwalifikacyjnego są jawne. Z przebiegu postępowania rekrutacyjnego sporządza się protokoły zbiorcze.

W warunkach rekrutacji uwzględniono informacje o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu Uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu. Natomiast po pozytywnym zakwalifikowaniu się na studia mają możliwość podniesienia swoich umiejętności z zakresu technologii informatycznych, ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania otoczenia wirtualnego do przygotowania i realizacji zajęć w trybie zdalnym jak i stacjonarnym. W I semestrze studiów pierwszego stopnia realizowane są zajęcia *warsztaty komputerowe*. Uczelnia zapewnia również dostęp do szkoleń w zakresie metod i technik kształcenia na odległość oraz możliwość korzystania z dostępu do Internetu i sprzętu w budynkach UWr, a także oprogramowania do indywidualnego korzystania (Office 365, SPSS i inne).

Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej określa Regulamin studiów (Uchwała nr 37/2021 Senatu UWr w sprawie regulaminu studiów na Uniwersytecie Wrocławskim, par. 39, z późniejszymi zmianami odnoszącymi się do rekrutacji osób z Ukrainy spełniających warunki określone w Ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy: Uchwała nr 27/2022 Senatu UWr zmieniająca uchwałę w sprawie regulaminu studiów na Uniwersytecie Wrocławskim). Określenie różnic programowych odbywa się poprzez porównanie programów studiów – zrealizowanych dotychczas przez studenta i aktualnie obowiązującego studentów. Określenie różnic programowych ma na celu uzupełnienie efektów uczenia się i zaliczenie zajęć wymaganych do uzyskania pełnych uprawnień zgodnych z kierunkiem i specjalnością studiów dla danego cyklu kształcenia. Dotychczas zrealizowane efekty uczenia się (na podstawie treści programowych) stanowią podstawę do wyznaczenia, przez Prodziekana ds. kształcenia (na podstawie opinii z-cy Dyrektora IS ds. dydaktycznych), semestru, na który student może zostać przyjęty, tym samym potwierdzając jego dotychczasowe osiągnięcia. Dodatkowo są określane zajęcia uznane za zrealizowane, równoważne (realizujące te same efekty uczenia się) oraz wymagające realizacji (jako zajęcia do uzupełnienia) na Uniwersytecie Wrocławskim.

Zasady i procedury dyplomowania są właściwe, specyficzne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Podstawę prawną procesu dyplomowania stanowią przepisy zawarte w Regulaminie studiów (Uchwała nr 37/2021 Senatu UWr w sprawie regulaminu studiów na Uniwersytecie Wrocławskim, par. 42-48; Uchwała nr 51/2023 Senatu UWr zmieniająca uchwałę w sprawie regulaminu studiów na Uniwersytecie Wrocławskim) oraz uszczegółowione Uchwałą Nr 77/2022 Rady Wydziału Nauk Społecznych UWr w sprawie uszczegółowień do Regulaminu Studiów. Wyżej wymienione dokumenty określają zasady przeprowadzenia egzaminu dyplomowego, szczegółowe kryteria oceny pracy dyplomowej oraz egzaminu, a także obliczania ostatecznego wyniku studiów, jaki student otrzyma na dyplomie. Tematy prac dyplomowych są oceniane pod względem zgodności z kierunkiem kształcenia oraz charakterem pracy. Problematyka prac dyplomowych na studiach pierwszego stopnia jest ściśle powiązana z kierunkiem socjologia oraz wybraną przez studenta specjalnością kształcenia. Zakres tematyczny odnosi się do: rodzicielstwa i związków intymnych, preferencji konsumpcyjnych, postaw wobec różnic kulturowych, poczucia bezpieczeństwa, różnic klasowych. Od roku akademickiego 2023/2024 praca licencjacka od magisterskiej różni się w zakresie: objętości, formy pracy (studia pierwszego stopnia: raport z badania; studia drugiego stopnia: opracowanie problemowe o charakterze poznawczym, które

eksploruje nowe obszary zagadnień socjologicznych lub weryfikuje rozpoznane przez socjologię obszary wiedzy) oraz jej charakteru (studia pierwszego stopnia: przede wszystkim aplikacyjny lub badawczy; studia drugiego stopnia: badawczy – empiryczny lub teoretyczny). Tematy są zgodne z treścią kierunkowych efektów uczenia się. W Uczelni funkcjonuje zasada weryfikacji antyplagiatowej prac służąca potwierdzeniu samodzielności wykonania prac dyplomowych studentów. Oryginalność prac dyplomowych weryfikowana jest przy użyciu elektronicznego systemu antyplagiatowego (JSA). W Uczelni nie są tolerowane zachowania niezgodne z normami etycznymi lub prawnymi. Procedura dyplomowania jest opublikowana na stronie dziekanatu w formie przystępnych instrukcji.

Funkcjonujące w Uczelni zasady weryfikacji i oceniania osiągnięcia przez studentów zamierzonych efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się odnoszą się do każdego z etapów kształcenia. Zostały określone procedury dotyczące systemu weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się. Analiza kart przedmiotów pozwala stwierdzić, że sposoby oceniania i weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się są prawidłowo opisane. Karta przedmiotu precyzuje metody walidacji efektów uwzględniając zgodność metody weryfikacji z określonymi treściami. Studenci, w tym studenci z niepełnosprawnościami, mogą realizować studia w formie indywidualnej organizacji studiów (IOS), która polega na ustaleniu indywidualnych terminów realizacji obowiązków dydaktycznych wynikających z planu studiów. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się określa Regulamin studiów oraz program studiów (m.in. treść efektów, zajęcia i formy zajęć realizujące efekty, metody weryfikacji, treści programowe). Równolegle każdy sylabus zawiera informację o zasadach osiągania tych efektów. Dodatkowo prowadzący mogą uszczegółowić zasady zaliczenia w osobnych dokumentach.

Stosowane w Uczelni procedury potwierdzają, że metody sprawdzania i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się. Oceny i zaliczenia są wpisywane do protokołów, a następnie podawane do wiadomości studentów za pośrednictwem systemów informatycznych. Student ma prawo do zaliczenia poprawkowego zajęć, a także ma prawo do zaliczenia w trybie komisyjnym, co określa Regulamin studiów. Studenci otrzymują informację zwrotną w postaci omówienia prac na zajęciach lub konsultacjach. Prowadzący mogą również zgłaszać uwagi do programu studiów i jego realizacji Dyrektor IS i z-cy Dyrektora ds. dydaktycznych podczas ich dyżurów, co jest przedmiotem dyskusji zespołu dydaktycznego i Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia i Ocena Jakości Kształcenia.

Na zakończenie semestru, wyniki ogłaszane są z poszanowaniem obowiązujących terminów i procedur, w tym zasad ochrony danych osobowych. Studentom zapewnia się możliwość uzyskania informacji zwrotnej w sposób umożliwiający zrozumienie ewentualnie popełnionych błędów i wyciąganie wniosków na przyszłość. Na kolejnych etapach są monitorowane zaliczenia semestrów – w wypadku niezyskania wymaganej liczby punktów ECTS student może ubiegać się u Prodziekan ds. kształcenia o warunkowe zaliczenie semestru; podlega to opiniowaniu przez z-cę Dyrektora ds. dydaktycznych. Finalnym narzędziem monitorującym postęp studenta jest egzamin dyplomowy.

Uczelnia zapewnia przejrzystość sposobów i procedur weryfikacji oraz sprawdzalności osiągania zamierzonych efektów uczenia się przez studenta na każdym etapie kształcenia w formie zdalnej. Metody weryfikacji i oceny osiągnięte przez studentów w formie zdalnej gwarantują jego identyfikację, a także zapewniają bezpieczeństwo danych dotyczących studentów. Oceny podaje się do wiadomości

studentów zgodnie z terminami określonymi w Regulaminie studiów oraz zostają wpisane przez nauczyciela do uczelnianego systemu.

Informacje dotyczące stosowanych metod i zasad weryfikacji oraz sposobu ustalania ocen podawane są w kartach przedmiotu, a także prezentowane podczas pierwszych zajęć. Formy zaliczenia poszczególnych zajęć są zróżnicowane, mają charakter komplementarny. Osiągnięcie efektów uczenia się jest weryfikowane z wykorzystaniem kilku metod. W zakresie wiedzy są to przede wszystkim: egzaminy, kolokwia i testy. Efekty uczenia się z kategorii umiejętności są weryfikowane np. przez prace projektowe, prezentacje czy udział w dyskusji. Efekty uczenia się z kategorii kompetencji społecznych są weryfikowane np. przez prace zespołowe, sprawdzające dyspozycje do współdziałania zorientowanego na cel. Na studiach drugiego stopnia konstrukcja efektów umożliwia weryfikację przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w niej (przygotowanie prac projektowych, formułowanie wypowiedzi pisemnych). Znajomość języka obcego jest sprawdzana egzaminem prowadzonym przez Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych. Wybór języka obcego dokonywany jest przez studentów, dominuje język angielski. Weryfikacja efektów uczenia się wykorzystuje techniki komunikacji na odległość (np. testy w MS Forms). Sposób oceniania jest sprawiedliwy i równy dla wszystkich, a jego wyniki – wiarygodne i porównywalne. Zasady oceniania cechują się stabilnością i obiektywizmem. Zapewnione jest także sprawdzenie i ocena opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia oraz B2+ w przypadku studiów drugiego stopnia.

Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac egzaminacyjnych, etapowych itp. a także prac dyplomowych oraz stawianych im wymagań są dostosowane do poziomu i profilu oraz efektów uczenia się. Prace zaliczeniowe i egzaminacyjne oraz indywidualne lub zbiorowe prace studentów są archiwizowane przez prowadzących (m.in. Regulamin studiów określa termin gromadzenia prac egzaminacyjnych na rok). Prace realizowane zdalnie przechowywane są na dyskach sharepoint oraz kontaktach mailowych. Opracowano w Instytucie również formularz do protokołowania przebiegu egzaminów ustnych. W sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się postępuje się zgodnie z Regulaminem Studiów. Za naruszenie obowiązujących przepisów student ponosi odpowiedzialność przed Komisją Dyscyplinarną dla Studentów na zasadach określonych w Ustawie i w Statucie Uniwersytetu Wrocławskiego. Zakres tematyczny prac etapowych, to między innymi: konceptualizacja teorii socjologicznych, współczesne społeczeństwa zachodnie, socjologiczne problemy społeczeństwa polskiego, integracja europejska, rynek pracy i bezrobocie, narzędzia i techniki badawcze oraz analityczne. Tematyka projektów badawczych dotyczy m.in. procesów różnicowania społecznego (migracje, ruchliwość społeczna, konsumpcja), uczestnictwa w kulturze, jakości życia, klas społecznych, wykluczenia społecznego. Prace dyplomowe są dostosowane do poziomu kształcenia na kierunku socjologia, charakteryzują się bardzo zróżnicowaną tematyką nie mniej mieszczą się swym zakresem w dyscyplinie, do której przyporządkowano oceniany kierunek studiów.

Ponadto monitorowane jest również przygotowanie studentów do pracy naukowej. Studenci występują na konferencjach naukowych, publikują artykuły powstałe na podstawie prac dyplomowych w czasopiśmie z listy ministerialnej, są włączani w projekty badawcze, podejmują kształcenie w szkole doktorskiej (wcześniej na studiach doktoranckich).

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów. Zasady i procedura dyplomowania są specyficzne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów ocenianego kierunku efektów uczenia się na zakończenie studiów.

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się są prawidłowe.

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Zajęcia na ocenianym kierunku studiów prowadzi 53 pracowników, głównie badawczo-dydaktycznych. Od początku bieżącego roku akademickiego w Instytucie wspomagającym realizację kształcenia na ocenianym kierunku zatrudnionych jest 44 pracowników badawczo-dydaktycznych, z czego 1 z tytułem profesora, 18 ze stopniem doktora habilitowanego, 25 ze stopniem doktora (w tym 1 osoba na urlopie bezpłatnym od 1.10.2021 do 31.03.2024). Większość nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia posiada udokumentowany i aktualny dorobek naukowy w zakresie umożliwiającym prawidłową realizację zajęć oraz nabywanie przez studentów umiejętności i kompetencji. Struktura kwalifikacji oraz liczebność kadry umożliwiają prawidłową realizację zajęć. Liczebność kadry jest stabilna, regularnie

ogłaszane są konkursy na stanowiska, a odejścia związane są przede wszystkim z nabyciem praw emerytalnych. Umożliwia to prawidłową realizację zajęć oraz nabywanie przez studentów umiejętności zarówno badawczych jak i praktycznych.

Warto odnotować systematyczny i znaczący wzrost liczby publikacji wysokopunktowanych, indeksowanych w bazach Scopus, DOAJ, ERIH+. W okresie od 2018 do 2023 r. pracownicy Instytutu opublikowali m.in. 3 artykuły za 200 punktów, 15 artykułów za 140 punktów i 34 artykuły za 100 punktów, m.in. w czasopismach Nature Communications, International Journal of Heritage Studies, International Journal of Cultural Policy, Work, Employment and Society, Rural Sociology, European Societies, Sociology. Regularnie redagują i publikują rozdziały w renomowanych wydawnictwach międzynarodowych, m.in. Routledge, Taylor & Francis Group, Brill, Oxford University Press.

Doświadczenie dydaktyczne nauczyciele akademicy zdobywali nabywając wykształcenie oraz pracując na wiodących uczelniach w Polsce, uczelniach zagranicznych, a także uzupełniając wykształcenie poprzez studia podyplomowe czy szkolenia. Kompetencje dydaktyczne są poparte również wieloletnim doświadczeniem w prowadzeniu zajęć, promowaniu oraz recenzowaniu prac dyplomowych. Kadra ma właściwe przygotowanie do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, co znalazło swe odzwierciedlenie w trakcie pandemii. Duża część pracowników ma kompetencje do prowadzenia zajęć w języku angielskim (oprócz specjalności *Intercultural Mediation* prowadzą je na innych kierunkach i w szkole doktorskiej).

Nauczyciele akademicy są prawidłowo obciążeni zajęciami. Roczne pensum dydaktyczne w grupie pracowników badawczo-dydaktycznych wynosi 180 godzin dla profesorów, 240 godzin dla asystentów, adiunktów i profesorów uczelni; dla pracowników dydaktycznych 360 godzin (z wyjątkiem lektorów – 540 godzin), na stanowiskach badawczych obejmuje maksymalnie 100 godzin kształcenia doktorantów. Tak zaplanowane obciążenie dydaktyczne umożliwia prawidłową realizację zajęć. Należy nadmienić, iż szczegółowa obsada zajęć poprzedzana jest każdorazowo konsultacjami w oparciu o kompetencje prowadzących. Nie występuje zatem sytuacja przypisywania zajęć bez zweryfikowania specjalizacji osoby prowadzącej. W związku z tym poszczególne zajęcia prowadzone są przez interdyscyplinarnych ekspertów.

Procedura zatrudniania kadry jest określona w zarządzeniu nr 252/2022 Rektora UW r. w sprawie zatrudniania nauczycieli akademickich oraz uchwale Rady Dyscypliny Naukowej Nauki Socjologiczne nr 73/2021 w sprawie kryteriów zatrudniania pracowników badawczych i badawczo-dydaktycznych w dyscyplinie nauki socjologiczne. Nauczyciele akademicy są zatrudniani w drodze konkursowej. Kryteria uwzględniają dorobek naukowy (publikacje, projekty) oraz kompetencje i osiągnięcia dydaktyczne kandydatów (m.in. doświadczenie dydaktyczne, znajomość języka angielskiego, kompetencje kierunkowe, staże zagraniczne). Osoby rekomendowane do zatrudnienia przez komisję podlegają opiniowaniu przez Radę Instytutu, Radę Dyscypliny Naukowej i Radę Wydziału, z udziałem studentów.

Uczelnia stwarza warunki do rozwoju naukowego i kompetencji dydaktycznych poprzez system ocen i motywacji, który obejmuje: ocenę każdego pracownika w obszarach: 1) działalności badawczej i kształcenia kadry, 2) działalności dydaktycznej i 3) działalności organizacyjnej. Ocena odbywa się na podstawie elektronicznego formularza ankiety osiągnięć pracownika, dostarczającego danych do okresowych, regulaminowych ocen pracowników. Oceny dokonywane są przez Wydziałową Komisję Oceniającą. W okresie poprzedzającym regulaminową ocenę osiągnięć pracownika, bieżąca ocena rozwoju jego kompetencji spoczywa na kierownikach zakładów (w zakresie działalności badawczej)

oraz dyrekcji instytutu (w zakresie działalności dydaktycznej). Bieżąca ocena zajęć dydaktycznych jest dokonywana przez studentów (w formie ankiety) oraz oceny hospitacji zajęć dokonywanych przez samodzielnych pracowników naukowych.

Wyniki z ocen studentów, hospitacji, ocen okresowych są wykorzystywane do planowania indywidualnych ścieżek kariery. Nauczyciele akademicy zajmują stanowiska badawczo-dydaktyczne. Funkcjonujący system ocen sprzyja motywowaniu pracowników. Wspieranie nauczycieli, którzy podnoszą swoje kompetencje naukowe polega na dofinansowaniu konferencji i seminariów, publikacji. Dobrą praktyką w Instytucie Socjologii jest przeznaczenie części środków na programy wsparcia rozwoju naukowego pracowników: Granty na granty (umożliwiające złożenie wniosku do wiodących agencji badawczych), Program doskonalenia umiejętności językowych oraz Program wsparcia indywidualnych i zespołowych działań badawczych (umożliwiający zrealizowanie badań wstępnych). Pracownicy regularnie wyjeżdżają na staże badawcze, stypendia, korzystają także z wymiany dydaktycznej; w ramach programu IDUB. Obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym PKA nauczyciele akademicy potwierdzili otrzymywanie wsparcia od Uczelni w zakresie udziału w konferencjach, szkoleniach, warsztatach i kursach kwalifikacyjnych, dofinansowania kosztów przewodów doktorskich i habilitacyjnych, wspierania publikacji uczelnianych: monografii, rozpraw, czasopism naukowych. Corocznie są przyznawane indywidualne i zespołowe Nagrody Rektora za działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną (Zarządzenie nr 30/2021 Rektora UWr w sprawie szczegółowego trybu oraz zasad przyznawania nagród Rektora w Uniwersytecie Wrocławskim). W ostatnich dwóch latach otrzymało je wielu pracowników Instytutu. Senat UWr opiniuje również przyznawanie odznaczeń państwowych i resortowych. Premiowana jest aktywność publikacyjna i projektowa, pracownicy uzyskują dodatki motywacyjne za wysokopunktowane osiągnięcia oraz złożone aplikacje grantowe.

W Uczelni funkcjonuje procedura przeciwdziałania mobbingowi oraz zasady etycznego postępowania. Szczegółowa polityka antymobbingowa regulowana jest Zarządzeniem nr 269/2022 Rektora UWr w sprawie wprowadzenia Polityki antymobbingowej w Uniwersytecie Wrocławskim. Obowiązują procedury antidyskryminacyjne (Zarządzenie nr 106/2020 Rektora UWr w sprawie wprowadzenia procedury przeciwdziałania dyskryminacji w Uniwersytecie Wrocławskim, określenia zasad działania Komisji ds. równego traktowania w Uniwersytecie Wrocławskim oraz Rzecznika ds. równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji w Uniwersytecie Wrocławskim). Nie notowano przypadków moobbingu dlatego ta procedura nie była uruchamiana. Osobami, które mają za zadanie zając się sytuacjami konfliktowymi i wspierać w ich rozwiązywaniu, są: rzecznik ds. równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji w UWr, pełnomocnicy dziekanów ds. równego traktowania i przeciwdziałania dyskryminacji, Komisja ds. Równego Traktowania, rzecznicy dyscyplinarni, rzecznik praw studenta UWr, Samorząd Studencki, pełnomocnik rektora ds. przeciwdziałania mobbingowi, pełnomocnik rektora ds. przeciwdziałania skutkom mobbingu, rzecznik ds. bezpieczeństwa studentów i doktorantów, pełnomocnicy dziekana ds. bezpieczeństwa studentów i doktorantów, społeczny inspektor pracy, związki zawodowe.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Nauczyciele akademicy posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy oraz doświadczenie zawodowe, a także kompetencje dydaktyczne do prowadzenia zajęć. Obciążenie prowadzonymi zajęciami jest prawidłowe. Wszyscy członkowie kadry byli przygotowani do prowadzenia zajęć zdalnych. Kadra jest oceniana przez studentów, hospitowana i oceniana w ustawowych terminach. Kadra ma możliwości podnoszenia swoich kompetencji dydaktycznych poprzez system szkoleń prowadzonych w Uczelni, a także uzyskiwania kolejnych stopni i tytułu naukowego. Szkolenia organizowane przez Uczelnię dotyczyły także szkoleń prowadzonych na odległość. Uczelnia przygotowała strategię rozwiązywania konfliktów, reagowania na zagrożenia, przejawy dyskryminacji oraz przemocy.

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oparty na transparentnych zasadach i umożliwiającą prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną, dokonywaną z udziałem studentów ocenę kadry prowadzącej kształcenie, której to wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Przeznaczenie części środków na programy wsparcia rozwoju naukowego pracowników:
 - Granty na granty (umożliwiające złożenie wniosku do wiodących agencji badawczych),
 - Program doskonalenia umiejętności językowych,
 - Program wsparcia indywidualnych i zespołowych działań badawczych (umożliwiający zrealizowanie badań wstępnych)oraz dofinansowanie monografii. Wszystkie programy mają krótkie, proste i przejrzyste regulaminy informujące na jakich zasadach, jaka pula środków i w jakiej procedurze jest przyznawana aplikującemu pracownikowi. Premiowana jest także aktywność publikacyjna i projektowa, pracownicy uzyskują dodatki motywacyjne za wysokopunktowane osiągnięcia oraz złożone aplikacje grantowe.
2. Kodeks Pracy Zdalnej. Za dobrą praktykę należy uznać wypracowany i stosowany w trakcie pandemii Kodeks Pracy Zdalnej, regulujący komunikację i współpracę pomiędzy pracownikami i studentami z uwzględnieniem work-life balance – wypracowany przez pracowników IS, a przyjęty przez Radę Wydziału WNS.

Zalecenia

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Salone i pracownie dydaktyczne o charakterze specjalistycznym, laboratoria badawcze oraz ich wyposażenie są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się. Instytut Socjologii usytuowany jest na terenie kampusu Wydziału Nauk Społecznych, do którego z centrum Wrocławia można dojechać bezpośrednio dwiema liniami autobusowymi. Instytut Socjologii dysponuje 21 salami w trzech

budynkach na terenie kampusu i taką liczbę sal należy określić jako w zupełności wystarczającą dla komfortowego prowadzenia nauczania zarówno na pierwszym jak i na drugim stopniu studiów. Instytut korzysta także z dwóch auli – jednej bezpośrednio na terenie Instytutu, a drugiej na terenie Instytutu Politologii, tego typu możliwość wpływa na zwiększenie możliwości organizowania dużych spotkań, seminariów i konferencji, szczególnie z racji posiadania pełnego wyposażenia audiowizualnego we wszystkich salach.

Oprócz wyposażenia sal w projektory istnieje możliwość wypożyczenia z portierni 5 projektorów i 2 laptopów. Warto dodać, iż sala 203, wykorzystywana do obrad Rady Instytutu i Rady Dyscypliny, dostosowana jest do prowadzenia spotkań w formie hybrydowej (mikrofon kierunkowy, kamera). Cały kampus Wydziału Nauk Społecznych połączony jest szybką siecią eduroam. Pracownicy posiadają do dyspozycji 27 gabinetów konsultacyjnych, umożliwiających także pracę naukową, część z nich dostosowana jest do prowadzenia zajęć seminaryjnych. Instytut dysponuje również bogato wyposażoną salą fokusową, a do dobrych praktyk należy zaliczyć fakt jej współtworzenia i montowania ustrojów akustycznych zapewniających sterylne warunki dźwiękowe przez studentów (co zwiększa ich poczucie przynależności uniwersyteckiej). Toalety usytuowane są na każdym piętrze budynku, wszystkie dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. We wszystkich budynkach można korzystać z wind (w roku akademickim 2023-2024 windy zostały wymienione na nowe i posiadają komunikator głosowy oraz panel dotykowy, co wydatnie zwiększa ich funkcjonalność w przypadku osób ze szczególnymi potrzebami wynikającymi ze zróżnicowanych niepełnosprawności). Należy docenić fakt, iż władze Instytutu zadbały o usytuowanie na jego terenie ogólnodostępnego punktu z darmową wodą pitną, a oprócz tego na terenie budynku znajdują się dostępne automaty vendingowe.

Infrastruktura informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne, aparatura badawcza oraz specjalistyczne oprogramowanie są sprawne, nowoczesne i stale aktualizowane. Studenci i pracownicy posiadają stały dostęp do pakietu Office 365, a także PS Imago, (wraz z SPSS), istnieje również możliwość udostępnienia kodów pozwalających na pracę w środowisku programowym Atlas.ti. Na terenie Uczelni funkcjonuje system e-edu używany do prowadzenia zajęć zdalnych, wykorzystywany paralelnie wraz z MS Teams. Szkolenia z e-edu są prowadzone regularnie przez uniwersyteckie Centrum Kształcenia na Odległość. Grupy zajęciowe na Teams są tworzone automatycznie (z możliwością modyfikacji przez pracowników). Co ważne Instytut Socjologii przestrzega procedur bezpieczeństwa cyfrowego - obowiązuje Elektroniczne Zarządzanie Dokumentacją, dostęp do systemu EZD jest zabezpieczony m.in. VPNem uczelnianym. Należy dodać, iż Wydział i Instytut zmodernizowały w 2023 roku swoje strony internetowe.

Biblioteka wydziałowa, dająca dostęp do publikacji polskich i zagranicznych, jest bogato wyposażona i oprócz publikacji fundamentalnych dla nauk socjologicznych zawiera także publikacje najnowsze, stricte aktualne. Wypożyczalnia i czytelnia w bibliotece wydziałowej działają sześć dni w tygodniu, w oparciu o 12 stanowisk komputerowych (w tym 1 dla osoby z niepełnosprawnością) z dostępem do Internetu, 85 stanowisk czytelniczych, na terenie biblioteki działa też Ogród Zimowy do wypoczynku i cichej pracy, a na antresoli znajduje się Chillouteka (stanowiąca jeden z rezultatów uczestnictwa studentów w ramach tzw. Akademickiego Budżetu Otwartego) – miejsce spotkań i integracji. W bezpośrednim pobliżu czytelnia usytuowane są katalogi z komputerami z dostępem do katalogów elektronicznych i możliwości wysyłania rewersów z zamówieniami do czytelnia i wypożyczalni na terenie wydziału i poza nim. Oprócz tradycyjnego wypożyczania biblioteka wydziałowa oferuje także możliwość dostępu do zasobów cyfrowych (IBUK Libra za pomocą kodów aktywacyjnych), a także

zasobów elektronicznych wielu prestiżowych baz czasopism naukowych poprzez stronę BUWr. Biblioteka stale odnawia prenumeraty czasopism socjologicznych, wykupując dostęp do baz. Należy nadmienić, iż na wydziale funkcjonuje Komisja Biblioteczna, w której ważną rolę pełni pracownik Instytutu Socjologii, weryfikując bieżące zasoby pod kątem potrzeb studentów i pracowników, a także zgłaszając postulaty w zakresie uzupełniania zbiorów bibliotecznych (w wersji tradycyjnej i cyfrowej).

Zasoby biblioteczne umożliwiają osiąganie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności oraz prawidłową realizację zajęć. Zgromadzone zasoby biblioteczne obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów, w tym również studentów z niepełnosprawnością.

W zakresie rozwoju i doskonalenia infrastruktury prowadzone są przeglądy bazy dydaktycznej, w tym bazy wykorzystywanej w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, infrastruktury naukowej i bibliotecznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, aparatury badawczej, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych obejmujące ocenę sprawności, dostępności, nowoczesności, aktualności, dostosowania do potrzeb procesu nauczania i uczenia się, liczby studentów, potrzeb osób niepełnosprawnością. Prowadzone są regularne inwentaryzacje i kontrole bezpieczeństwa budynków, a ich wyniki publikowane są na stronie BIP Uniwersytetu Wrocławskiego, co wskazuje na pełną transparentność procesu.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, w tym oprzyrządowanie software, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w kierunku przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej aktywności, są także dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w procesie kształcenia i prowadzenie działalności naukowej (w przypadku pracowników Instytutu Socjologii). W odniesieniu do liczby, wielkości i układu pomieszczeń, liczby stanowisk badawczych, komputerowych, licencji na specjalistyczne oprogramowanie należy nadmienić, iż zakres ilościowy jest dostosowany do liczby studentów oraz liczebności grup i umożliwia prawidłową realizację zajęć oraz samodzielne wykonywanie czynności badawczych przez studentów podczas zajęć o takowym charakterze.

Wnioski te potwierdzone zostały bezpośrednio podczas wnikliwego przeglądu ocenianych zasobów podczas wizytacji na terenie Instytutu Socjologii.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza i zasady korzystania z tychże są zgodne z przepisami BHP i podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących, będąc jednocześnie całkowicie jawnymi i dostępnymi w Internecie. Należy dodać, iż analizowane zasoby są dostępne tradycyjnie oraz z wykorzystaniem narzędzi informatycznych, w tym umożliwiających dostęp do światowych zasobów informacji naukowej, są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełne korzystanie z zasobów, a w sytuacji prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub w formie kształcenia hybrydowego zapewnione są materiały dydaktyczne opracowane w formie elektronicznej. Występuje tu pełna zgodność kryterialna.

Lokalizacja biblioteki, liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne, liczba miejsc w czytelni, udogodnienia dla użytkowników, godziny otwarcia zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej, co potwierdzone zostało podczas wnikliwego przeglądu zasobów w czasie wizytacji na terenie Instytutu Socjologii.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Analiza stanu faktycznego w zakresie profili podmiotów (rodzaj, zakres i zasięg działalności) reprezentujących otoczenie społeczno-gospodarcze, z którymi współpracuje Uczelnia wskazuje na wręcz wzorcowy poziom współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego oraz jego komórkami organizacyjnymi. Uczelnia ściśle współpracuje z Urzędem Miasta Wrocławia, oferując studentom możliwość realizacji praktyk oraz projektów, które odpowiadają na realne potrzeby społeczności lokalnej, jak np. analizy potrzeb mieszkańców w zakresie polityki społecznej.

Jednostki samorządu terytorialnego, a szczególnie ich komórki organizacyjne zajmujące się polityką społeczną, dialogiem społecznym czy działalnością kulturalną są niewątpliwie podmiotami, których rodzaj, zakres i zasięg działalność są zgodne z dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku.

Wyzwaniem rozwojowym dla osób zarządzających kierunkiem jest rozszerzenie i intensyfikacja współpracy z podmiotami sektora prywatnego, który w większej mierze jest docelowym miejscem pracy dla absolwentów kierunku. Większość absolwentów kierunku socjologia znajduje zatrudnienie poza uczelniami i poza JST.

Warto zaznaczyć, że również organizacje pozarządowe zapewniają platformę do prowadzenia badań społecznych oraz realizacji programów interwencyjnych, co umożliwia studentom zastosowanie wiedzy teoretycznej w praktyce społecznej.

Rekomendowanym rozwiązaniem jest skorzystanie z sieci społecznych i/lub biznesowych obecnych partnerów w celu zarekomendowania innym podmiotom efektywności prowadzonych form współpracy z Uczelnią, w tym kierunkiem socjologia. Inną ścieżką rozwoju form współpracy jest celowy dobór absolwentów kierunku, którzy pracują w podmiotach, z którymi współpraca może efektywnie przekładać się na unowocześnianie, projektowanie i realizację programu studiów zgodnie z wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku. Kolejnym, potencjalnym działaniem może być zebranie w formie bazy danych wszystkich podmiotów, z którymi prowadzona jest współpraca na Wydziale oraz zbliżonych kierunkach społecznych lub humanistycznych i stworzenie oferty zawierającej case study możliwych obszarów współpracy w zależności od profilu, branży i relacji między stroną popytową i podaźową.

Współpraca z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego obejmuje m.in. organizacje pozarządowe, instytucje samorządowe, które zaangażowane są w badania społeczne, analizę danych oraz interwencje społeczne.

Współpraca ta ma również swoje odzwierciedlenie w zakresie oferowanych praktyk, staży czy projektów badawczych, co przekłada się na zgodność z wyzwaniami rynku pracy dla socjologów. Interesującym przedsięwzięciem są zajęcia "Projekty społeczne - zróbmy to". Mają one charakter praktyczny. Są prowadzone przez osobę posiadającą doświadczenie zawodowe zdobyte też poza szkolnictwem wyższym i zakłada ścisłą współpracę z podmiotami zewnętrznymi. Studenci poznają profil podmiotu, odbywają spotkanie z pracownikami oraz wspólnie ustalają co można zrobić dobrego dla beneficjentów/klientów podmiotu. Następnie przygotowują projekt przedsięwzięcia, które ma realną szansę uzyskać wsparcie finansowe ze strony władz samorządowych lub Uczelni. Studenci dzielą się na zespoły i próbują napisać projekt, zaplanować i docelowo mają zrealizować ten projekt.

W toku realizacji kształcenia na kierunku socjologia utrzymywana jest systematyczna współpraca z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego. Różnorodne formy tej współpracy obejmują między innymi staże, praktyki, wolontariaty, a także udział przedstawicieli tych instytucji w prowadzeniu zajęć. Regularne wizyty studyjne i projekty dyplomowe realizowane we współpracy z pracodawcami pozwalają na praktyczne zastosowanie wiedzy teoretycznej. Zróżnicowane formy współpracy są adekwatne do celów kształcenia i wspierają osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się.

Uniwersytet regularnie współpracuje z szerokim spektrum organizacji (od JST i jednostek podległych, przez NGO oraz przedsiębiorstwa świadczące usługi badawcze i konsultingowe. Umożliwia to studentom zdobywanie praktycznych umiejętności w rzeczywistych warunkach pracy. Działalność ta pozwala na rozwijanie również kompetencji i umiejętności typowo badawczych i analitycznych.

Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego są zapraszani do prowadzenia wykładów i warsztatów, co pozwala na aktualizację treści programowych w kontekście najnowszych trendów i wyzwań rynkowych.

Pandemia COVID-19 wymusiła na Uczelni szybką adaptację do zmieniających się warunków. Uniwersytet Wrocławski w ramach prowadzonego kierunku, dzięki bliskim relacjom z otoczeniem społeczno-gospodarczym zdołał zachować ciągłość współpracy z interesariuszami zewnętrznymi,

w tym pracodawcami, poprzez wprowadzenie zdalnych form współpracy, takich jak webinaria, zdalne praktyki czy projekty badawcze. Wprowadzenie tych zmian pozwoliło na kontynuację konstruowania, realizacji i doskonalenia programu studiów w warunkach ograniczonego funkcjonowania Uczelni. W tym okresie współpraca z ekspertami i praktykami została przeniesiona do przestrzeni wirtualnej, co umożliwiło kontynuowanie dyskusji i wymiany wiedzy pomimo ograniczeń.

Na kierunku nie są prowadzone regularne przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Obecnie prowadzone działania mają raczej charakter refleksji niż analizy w zakresie efektywności i poprawności doboru instytucji współpracujących oraz form tej współpracy. Należy jednak zaznaczyć, że przeprowadzane są ankiety i wywiady z przedstawicielami podmiotów, w których studenci realizowali praktyki zawodowe. Przeprowadzane są okresowe badania ścieżek kariery absolwentów, które pozwalają ocenić skuteczność współpracy z instytucjami zewnętrznymi i wpływ takiej współpracy na karierę zawodową absolwentów. Odbывające się w trybie formalnym i nieformalnym spotkania z pracodawcami i partnerami społeczno-gospodarczymi pozwalają na ocenę i doskonalenie form współpracy oraz aktualizację programu studiów. Na podstawie analizy stanu faktycznego można stwierdzić, że ewaluacja współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest prowadzona w formule on-going. Wynika to z bieżącej i bliskiej współpracy osób decyzyjnych na kierunku z obecnymi partnerami. W konsekwencji należy stwierdzić, że podejmowane przez Uczelnię działania, związane ze współpracą z OSG przyczyniają się do rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów, choć prowadzenie ewaluacji współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w sposób zorganizowany umożliwia planowanie i podejmowanie lepszych decyzji. Rekomendowane rozwiązanie polega na opracowaniu macierzy współpracy odnoszącej się do branż i podmiotów, a także efektywności, zakresów, celów realizowanej i ewentualnie planowanej współpracy. Na tej podstawie możliwa będzie ewaluacja dotychczasowej współpracy oraz formułowanie planów, które pozwolą rozwijać obecne i nowe obszary kooperacji, ale także identyfikować ograniczenia współpracy, która nie przynosi oczekiwanych efektów. Wyniki świadomie prowadzonej, rzetelnej ewaluacji prowadzić mogą do identyfikacji działań sprzyjających osiągnięciu również strategicznych celów związanych ze współpracą z otoczeniem społeczno-gospodarczym. W konsekwencji będzie wpływać na utrzymanie pozytywnego wizerunku i marki Uczelni oraz wzmocnienie pozycji kierunku w świadomości kandydatów, studentów i interesariuszy zewnętrznych, a co za tym idzie - prowadzić do pogłębienia i poszerzenia form współpracy, które przekładają się na doskonalenie jakości kształcenia, ergo pozycji konkurencyjnej Uczelni i jej absolwentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi Uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, jest zgodny z dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego jest prowadzona systematycznie i przybiera zróżnicowane formy (organizacji praktyk, staży, wizyt studyjnych, udziału przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzeniu zajęć i weryfikacji efektów uczenia się, analiz potrzeb rynku pracy i losów absolwentów kierunku), adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się.

Zapewniony był udział interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców w różnych formach współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów w warunkach czasowego ograniczenia funkcjonowania Uczelni.

Okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji, osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się i losy absolwentów nie są prowadzone. Podejmowane działania w tym zakresie mają charakter ewaluacji on-going. Uczelnia podejmuje działania na rzecz rozwoju i doskonalenia współpracy, a w konsekwencji programu studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów oraz kadry. Udział studentów w programach międzynarodowych zapewniony jest głównie poprzez ofertę wyjazdu na studia lub odbycia praktyk zagranicznych w ramach programu Erasmus+, CEEPUS, umów bilateralnych, programów stypendialnych, m.in. Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności – Stypendia im. Lane’a Kirklanda dla stypendystów z krajów Europy Wschodniej, a także Zakaukazia i Azji Centralnej (na dwusemestralne studia uzupełniające), stypendiów Rządu Polskiego.

Uczelnia poprzez podpisanie szeregu umów z uczelniami oraz instytucjami zagranicznymi (Université de Lille (Francja), - Katholieke Universiteit Leuven (Belgia), - University College Cork (Irlandia), - University Babeş-Bolyai (Rumunia), Université Cheikh Anta Diop w Dakarze (Sénégal), - Universidad Nacional Autónoma de México (Meksyk) oraz - Université Fédérale de Rio de Janeiro (Brazylia) stwarza studentom oraz nauczycielom akademickim na kierunku socjologia możliwość rozwoju międzynarodowej aktywności. Umowy o współpracy z podmiotami zagranicznymi dotyczą nauczania

i badań naukowych, wymiany studentów i nauczycieli akademickich, wymiany publikacji naukowych, informacji i doświadczeń.

Efekty współpracy przekładają się na rozwój ocenianego kierunku oraz modyfikację treści i efektów uczenia się, jak również wymianę doświadczeń i dobrych praktyk:

- *Intercultural Mediation* - program studiów magisterskich z zakresu socjologii, specjalność w języku angielskim;
- współorganizowanie z Indiana University–Purdue University Indianapolis cyklicznej, międzynarodowej konferencji naukowej Communication and Culture z udziałem kilkunastoosobowej grupy studentów amerykańskich, przedstawicieli polskich studentów, jak również studentów specjalności „Intercultural Mediation” i programu Erasmus Mundus MITRA; organizacja XVII Ogólnopolskiego Zjazdu Polskiego Towarzystwa Socjologicznego, w którym uczestniczyło 1301 osób, w tym 154 osoby z zagranicznych ośrodków akademickich; organizacja międzynarodowej konferencji „Borderlands facing a policrysis in the 21st century. Resilience and future perspectives of cross-border relations”, w której wzięło udział ponad 90 badaczy pochodzących z 16 krajów.
- stypendia naukowe i staże nauko-badawcze, wizyty studyjne kadry naukowo-dydaktycznej. Nauczyciele akademicy realizują mobilności międzynarodowe w związku z realizacją międzynarodowych projektów, realizują badawcze lub szkoleniowe wizyty studyjne, goszczą na zagranicznych uczelniach w charakterze visiting professors lub prowadzą na nich wykłady gościnne;
- realizacja grantów naukowo – badawczych finansowanych przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej (NAWA): „Od kandydata do absolwenta”. Promocja programów anglojęzycznych na WNS UWr dzięki atrakcyjnej stronie www, kampaniom w social media i spotkaniom networkingowym w ramach szkoły letniej. "Everyone is welcome. Kompleksowy program rekrutacji i integracji zagranicznych studentów i kadry na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego". "Campus bez granic" w ramach programu Welcome to Poland; realizacja grantów finansowanych, m.in. ze środków Komisji Europejskiej w ramach programu Horizon Europe (2 projekty), Polsko-Niemieckiej Fundacji na rzecz Nauki, Fundacji Volkswagen czy Narodowego Centrum Nauki (Program Trans-Atlantic Platform for Social Science and Humanities: Recovery, Renewal and Resilience in a Post-Pandemic World).
- udział w międzynarodowych warsztatach „Castle Talks” dotyczących tematów: 1) Narracje o granicach w Europie (Narratives on Borders in Europe), 2) Rezyliencja regionów granicznych w czasie kryzysów (Resilience of border regions in times of crisis), 3) Pogranicza jako przestrzenie wspólnego prawa (Borderlands as zones of common Law)? organizowanych przez Jean Monnet Center of Excellence & Jean Monnet Chair Nef Law.
- udział w sieci CEEPUS: 1. Border and Regional Studies: Sieć Studiów Granicznych i Regionalnych składa się z 17 uniwersytetów zlokalizowanych w 10 krajach Europy Środkowej i Bałkanów. Łączy ona partnerów, których zainteresowania badawcze i edukacyjne koncentrują się na kwestiach granicznych i regionalnych. Ramy tematyczne sieci będą dotyczyć jednego z kluczowych problemów i wyzwań XXI wieku, takich jak migracje, społeczeństwa wieloetniczne, rewitalizacja tożsamości regionalnych, przekraczanie granic i rewitalizacja granic, jakość zarządzania na poziomie lokalnym i regionalnym.
- Sieć ABCD (Architecture, Built Environment, City Planning and Design Network) składa się z 8 uniwersytetów reprezentujących 7 krajów europejskich, a jej podstawowym celem jest wzmocnienie współpracy w zakresie architektury, projektowania miejskiego i planowania

przestrzennego w Europie Środkowej i Wschodniej. Uniwersytety należące do sieci skupiają się na poprawie jakości kształcenia specjalistów i badaczy łączących teoretyczną, eksperymentalną i praktyczną wiedzę z zakresu architektury, urbanistyki, planowania przestrzennego, socjologii oraz ochrony dziedzictwa kulturowego.

Efektom powyższej współpracy są sympozja naukowe, publikacje, wykłady gościnne. Kadra badawczo-dydaktyczna uczestnicząc w zagranicznych międzynarodowych konferencjach naukowych, poznaje nowe metody badawcze, zapoznaje się z nowymi osiągnięciami naukowymi w skali europejskiej czy ogólnoswiatowej. Jest to doskonały sposób nawiązywania międzynarodowych kontaktów, które owocują w przyszłości wspólnymi projektami. Wspólne działania mogą być następnie implementowane na grunt krajowy i stosowane w pracy naukowo-dydaktycznej. Wspomniany obszar współpracy międzynarodowej optymalizuje wydawanie wspólnych zagranicznych publikacji naukowych, serii wydawniczych, czy też publikowanie w znaczących i prestiżowych czasopismach naukowych o zasięgu bezdyskusyjnie międzynarodowym.

Monitorowanie stopnia oraz zakresu umiędzynarodowienia procesu kształcenia dokonywane jest na wielu poziomach i odbywa się cyklicznie a jego celem jest przygotowanie konkretnych planów w zakresie podnoszenia poziomu internacjonalizacji na przyszłość, zmobilizowanie kadry badawczo-dydaktycznej do korzystania z programów wymiany oraz podejmowanie dalszych działań na rzecz lepszej znajomości języków obcych wśród studentów, kadry dydaktycznej i pracowników administracyjnych, odpowiedzialnych za obsługę i kontakt z zarówno z zagranicznymi studentami, jak i nauczycielami akademickimi z zagranicznych ośrodków naukowych. Konkretnymi przykładami monitoringu są: ankiety studenckie, coroczne raporty sprawozdawcze na przełomie roku kalendarzowego, w których uwzględniane są wyjazdy zagraniczne nauczycieli akademickich, realizowane projekty badawcze, udział w międzynarodowych gremiach oraz organizacja międzynarodowych konferencji, regularne posiedzenia koordynatorów studiów anglojęzycznych z udziałem prodziekan ds. współpracy międzynarodowej. Działania monitorujące prowadzą również jednostki ogólnouniwersyteckie, takie jak Biuro Współpracy Międzynarodowej (BWM) oraz prorektor ds. Projektów i Relacji Międzynarodowych.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku socjologia są wyrazem najwyższych standardów przyjętej przez Uczelnię strategii umiędzynarodowienia. Instytut Socjologii stara się rozwijać i dostosowywać współpracę międzynarodową do potrzeb zgłaszanych przez studentów, nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych. Analizując propozycje pracowników oraz studentów jednostka podejmuje działania rozwijające kontakty międzynarodowe. W Instytucie funkcjonuje system koordynacji wymiany międzynarodowej studentów i pracowników, obejmujący wsparcie na wszystkich szczeblach funkcjonowania jednostki. Działania te mają na celu wsparcie wykładowców w doskonaleniu warsztatu dydaktycznego, rozwijanie zainteresowań naukowych oraz nawiązywanie kontaktów międzynarodowych pozwalających na realizację wspólnych

projektów o charakterze zarówno naukowym jak i edukacyjnym. Na podstawie przeprowadzonej weryfikacji procesu internacjonalizacji w zakresie międzynarodowej wymiany studentów oraz kadry badawczo-dydaktycznej, można wyróżnić kilka istotnych jego obszarów: budowanie sieci partnerstw poprzez zawieranie umów z uniwersytetami zagranicznymi oraz instytucjami, których celem jest wymiana pracowników i studentów, realizacja wspólnych projektów badawczych lub edukacyjnych oraz różnych form kształcenia, a także aktywność wykładowców na międzynarodowej arenie badawczej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie oferowane studentom na Uniwersytecie Wrocławskim na kierunku socjologia należy ocenić jako kompleksowe, trwałe, spójne oraz przybierające zróżnicowane formy. Odnosi się ono do wszystkich najważniejszych aspektów związanych ze wsparciem studentów podczas procesu uczenia się. Kierowane wsparcie przybiera ponadto różnorodne formy z uwzględnieniem konkretnych potrzeb studentów, spełniając przy tym kryteria i cele adekwatne do zapotrzebowania, które wynika z realizacji programu studiów na kierunku socjologia

Uczelnia oferuje zróżnicowane formy merytorycznego, materialnego i organizacyjnego wsparcia studentów w zakresie przygotowania do przede wszystkim prowadzenia działalności naukowej, jak i działalności zawodowej w obszarach na rynku pracy właściwych dla kierunku. Regulamin studiów przewiduje istotne z perspektywy wsparcia studenckiego instytucje w zakresie studiowania takie jak np. urlopy od zajęć, egzaminy komisyjne oraz indywidualną organizację studiów. Studenci mogą również konsultować aspekty związane ze swoim procesem uczenia się z nauczycielami akademickimi, którzy prowadzą określone zajęcia. W związku z tym odbywają się regularne dyżury, których harmonogram jest dostępny na platformie USOSweb. Dodatkowo studenci mają możliwość konsultacji z nauczycielami również poza godzinami dyżurów i zajęć, po indywidualnym kontakcie mailowym – każdy prowadzący ma obowiązek prowadzić 22 godziny zegarowe konsultacji w semestrze. Zainteresowane osoby mogą zostać objęte również opieką naukową nauczycieli akademickich w celu wsparcia ich w pierwszych krokach działalności naukowej oraz o charakterze bardziej praktycznym.

Studenci kierunku są we właściwy sposób przygotowywani do wejścia na rynek pracy i do działalności zawodowej w ramach zarówno praktyk obowiązkowych jak i nieobowiązkowych. Oprócz aspektów związanych z odpowiednią ofertą programową Uczelnia dodatkowo organizuje lub wspiera aktywności mające bezpośrednie przełożenie na potencjał zawodowy studentów. Na Uczelni funkcjonuje Akademickie Biuro Karier, które zajmuje się pomocą w zakresie doboru i organizacji staży, pracy lub nieobowiązkowych praktyk studenckich. Biuro organizuje również wiele warsztatów i szkoleń

zwiększających kompetencje miękkie studentów i wspomagające ich w nabywaniu wiedzy oraz umiejętności z zakresu przedsiębiorczości.

Uczelnia zapewnia studentom możliwość uzyskiwania stypendiów socjalnych, zapomóg, stypendium rektora dla najlepszych studentów oraz stypendium dla osób z niepełnosprawnościami. Zainteresowani studenci mogą liczyć na wsparcie materialne w kontekście udziału w konferencjach naukowych, publikacjach oraz konkursach ogólnopolskich i międzynarodowych.

Uczelnia zapewnia wsparcie dla osób wybitnych oraz motywuje studentów do osiągnięcia wysokich wyników w nauce. Oprócz wspomnianej już wcześniej indywidualizacji organizacji studiów oraz ustawowego stypendium rektora dla najlepszych studentów, przewidziane zostały dodatkowe stypendia finansowane przez Uczelnię lub partnerów zewnętrznych oraz opieka nauczycieli akademickich dla wyróżniających się w nauce studentów. Uczelnia zawiera również wiele umów o współpracy ze strategicznymi podmiotami zewnętrznymi by wzmocnić umiejętności miękkie studentów, które będą wymagane na rynku pracy.

Wsparcie zapewniające przez Uczelnię uwzględnia różnorodne aktywności sportowe, organizacyjne i społeczne studentów. Studenci mają do dyspozycji szereg różnego rodzaju form pozadydaktycznych, które sprzyjają podniesieniu atrakcyjności studiowania. Mowa tu, chociażby o aktywności sportowej czy artystycznej. Studenci mają zapewnione odpowiednie zaplecze infrastrukturalne pozwalające im aktywnie uprawiać sport. Działa również Uniwersyteckie Centrum Wychowania Fizycznego i Sportu, w ramach którego studenci mogą zapisać się do wybranych przez siebie sekcji sportowych.

Wsparcie studentów uwzględnia i jest dostosowane do potrzeb osób studiujących na Uczelni. Uczelnia zapewnia szeroki zakres wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami. Osoby potrzebujące mają możliwość uzyskania odpowiedniego wsparcia w ramach działalności Zespołu ds. Obsługi Studentów i Doktorantów z Niepełnosprawnościami który odpowiedzialny jest za opiekę nad osobami z niepełnosprawnością, studiującymi na Uniwersytecie Wrocławskim. Jego głównym zadaniem jest diagnozowanie potrzeb studentów z niepełnosprawnością, a w konsekwencji organizowanie dla nich form wsparcia dla takich interesariuszy oraz nadzór nad realizacją tych zadań. Do każdego przypadku Zespół podchodzi indywidualnie i zapewnia odpowiednie wsparcie wymagane w danym przypadku.

Ponadto Uczelnia wspiera inne grupy studentów ze specjalnymi potrzebami zapewniając możliwość korzystania z darmowej konsultacji psychologa czy dostęp do indywidualnej organizacji studiów.

Na Uczelni funkcjonuje w sposób prawidłowy system zgłaszania przez studentów skarg i wniosków. Każde ewentualne zgłoszenie jest przekazywane do starosty lub opiekuna roku i rozpatrywane przez Dyrektora Instytutu lub Zastępcę ds. Dydaktycznych, a stopień podejmowanych działań odpowiada randze rozpatrywanej sprawy. Dodatkowo oprócz regularnych spotkań studenci I roku są zaznajamiani z aktualnymi procedurami dotyczącymi zgłaszania nieodpowiednich zachowań. W następstwie złożenia skargi lub wniosku przeprowadzane jest wewnętrzne postępowanie wyjaśniające. Zasadą jest dążenie do ugodowego załatwiania spraw. Odpowiedzi udzielane są bez zbędnej zwłoki, w oczekiwanej przez studenta formie. Swoje pomysły i uwagi studenci mogą też zgłaszać do samorządu studenckiego.

Uczelnia prowadzi działania edukacyjne i informacyjne z zakresu bezpieczeństwa studentów. Oprócz właściwych zajęć z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy na stronie internetowej widnieją informacje o najważniejszych aspektach związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa oraz wskazane są drogi postępowania, jeżeli takie bezpieczeństwo jest zagrożone. Uczelnia jest odpowiednio przygotowana do wspierania osób dotkniętych zjawiskiem dyskryminacji, przemocy wśród społeczności akademickiej

oraz problemami natury psychologicznej. Każdy Wydział posiada swojego pełnomocnika ds. bezpieczeństwa oraz rzeczników ds. dyskryminacji.

Uczelnia zapewnia odpowiednie wsparcie samorządu studenckiego, co pozwala w sposób efektywny funkcjonować przedstawicielom studenckim. Członkowie organów samorządu studenckiego regularnie współpracują z władzami Instytutu oraz Uczelni. Studentom ocenianego kierunku studiów stwarza się warunki do zaangażowania w działalność kół naukowych i innych organizacji studenckich. Zainteresowane osoby otrzymują wsparcie merytoryczne poprzez przypisanie odpowiednich nauczycieli akademickich lub innych pracowników Uczelni do opieki nad daną organizacją. Uczelnia przekazuje także środki na działalność studencką samorządowi studenckiemu oraz organizacjom studenckim (do których należy zaliczyć również koła naukowe). Samorząd studencki ma również zapewnione zaplecze infrastrukturalne w postaci własnego budynku, w którym znajduje się jego siedziba. Samorząd posiada również swoją stronę internetową i profile na portalach społecznościowych.

Uczelnia przy uwzględnieniu partycypacji studenckiej monitoruje i ewaluje szeroko pojęte wsparcie, w tym skuteczność funkcjonujących na Uczelni rozwiązań w aspekcie wsparcia studenckiego, formy wsparcia czy poziomu zadowolenia interesariuszy wewnętrznych. Działania te stanowią podstawę do podejmowania pożądanych z perspektyw studenckiej zmian. Dzieje się tak m.in. przez fakt, iż studenci mogą zgłaszać swoje uwagi i postulaty bezpośrednio do władz Uczelni lub poprzez samorząd studencki.

Przedstawiciele studenci zasiadają w ciałach odpowiedzialnych za poziom jakości kształcenia na Uczelni i tym samym mają wpływ na bieżące problemy studenckie i możliwości ich rozwiązania.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne i przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi społecznemu i naukowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągnięcia bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich. System opieki i wsparcia można określić jako kompleksowy, odnoszący się do wszystkich istotnych z perspektywy studenta aspektów. Podejmowane działania można uznać za wszechstronne oraz zorientowane na studenta. Dedykowane wsparcie odpowiada indywidualnym potrzebom oraz oczekiwaniom studentów. Wszelkie rodzaje wsparcia i działalności Uczelni dostosowane są również do różnych grup studentów, w szczególności osób z niepełnosprawnościami. Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Zalecenia

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Informacja o studiach jest dostępna publicznie na stronie internetowej Uczelni i Wydziału oraz w mediach społecznościowych. Została przedstawiona w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, nie zawierając przy tym ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem. Układ stron internetowych, sposób nawigowania umożliwia intuicyjne wyszukiwanie potrzebnych informacji. Na głównej stronie Wydziału Nauk Społecznych zamieszczony jest także odnośnik do Biuletynu Informacji Publicznej, w którym znajdują się kluczowe informacje z perspektywy interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych. Na stronie Wydziału i Instytutu Socjologii znajduje się także wyszukiwarka pozwalająca na sprawne odnajdywanie informacji o programie studiów socjologii. Strona internetowa Wydziału jest również dostępna w języku angielskim.

Strona i odpowiednie podstrony Uczelni zawierają kluczowe informacje o studiach, relewantne z perspektywy studenckiej, potencjalnych kandydatów na studia oraz innych osób mogących wyrażać zainteresowanie kierunkiem studiów socjologia i funkcjonowaniem całej jednostki. Wśród informacji powszechnie dostępnych znajdują się m.in.: informacje na temat celów kształcenia kierunku socjologia, warunki przyjęć i kryteria kwalifikacji kandydatów, podstawowe informacje o trybie rekrutacji na studia, programy studiów prowadzonych kierunków studiów, ogólną charakterystykę systemu weryfikacji efektów uczenia się zamieszczoną w Regulaminie studiów, charakterystykę studiowania na kierunku socjologia i perspektywy zawodowe, zakres możliwego wsparcia w procesie uczenia się, opis procesu uczenia się i oraz jego organizacji.

Oprócz strony internetowej i mediów społecznościowych Wydział i Instytut Socjologii zapewniają dostęp do informacji o studiach na kierunku poprzez tradycyjne formy kontaktu: tablice ogłoszeń, informacje przekazywane przez pracowników Biura Obsługi Kształcenia (dziekanat), konsultacje, konferencje, spotkania.

Regularnie prowadzone jest monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców (kandydatów na studia, studentów, pracodawców), np. w zakresie oczekiwanej przez odbiorców szczegółowości informacji lub sposobu jej prezentacji, a wyniki monitorowania są wykorzystywane do doskonalenia dostępności i jakości informacji o studiach.

Istotnym źródłem informacji o publicznym dostępie do informacji o programach studiów i osiągniętych efektach są prowadzone badania ankietowe. Dzięki nim pozyskiwane są informacje, które płyną ze strony interesariuszy. Wyniki badań są pomocne podczas monitorowania, a następnie wyciągania wniosków o postrzeganiu zawartości programów, realizowanym procesie kształcenia przez osoby

studiujące. Jest to materiał, z którego wyciąga się wnioski i komponuje kolejne propozycje programów. Opinie grup interesariuszy mają także wpływ na zmiany na stronach internetowych Instytutu i Wydziału, co wyraża się ciągłymi działaniami zmierzającymi do udoskonalania serwisów, aby stawały się one coraz bardziej czytelne nie tylko dla studiujących, ale i kandydatów oraz osób postronnych.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i rezultatach jest zapewniony poprzez stronę internetową Uczelni, Wydziału, Instytutu oraz media społecznościowe. Strona internetowa została przygotowana w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, nie zawierając przy tym istotnych ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem oraz oprogramowaniem. Układ strony internetowej umożliwia intuicyjne wyszukiwanie informacji przez różnych odbiorców. Uczelnia dysponuje kompletnymi narzędziami służącymi do wsparcia osób ze niepełnosprawnościami w nawigowaniu po stronie internetowej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Stworzenie rozbudowanego i drożnego systemu zapewniającego publiczny dostęp do informacji - na system zapewniający publiczny dostęp do informacji składają się: strony internetowe (od ogólnouniwersyteckich, przez wydziałowe, po instytutowe), publikacja dokumentów w Biuletynie Informacji Publicznej, system USOS oraz wsparcie dla prowadzenia zajęć przez system e-edu oraz MS Teams. Uczelnia jest w pełni gotowa, pod względem systemu, do ewentualnego przejścia na formę zdalną, a także wspiera samodzielną pracę studenta i zapewnia bezpośrednią komunikację w trakcie zajęć w formie stacjonarnej, szczególnie na kierunku studiów socjologia.

Zalecenia

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Polityka jakości na Uniwersytecie Wrocławskim opiera się na Wewnętrznym (Uczelnianym) Systemie Zapewniania Jakości Kształcenia (USZJK), którego funkcjonowanie określa Uchwała Senatu, w której zawarto podstawowe cele, zasady działania i organizację funkcjonowania systemu. Nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem socjologia sprawuje Rektor UW, wspomagany Władzami Dziekańskimi i Instytutowymi, a także zespołami powoływanymi na poziomie Uczelnianym, Wydziałowym i Instytutowym. Na poziomie Uczelni funkcjonuje Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia, która powołuje następujące zespoły: ds. akredytacji PKA, ds. tutoringu, ds. monitorowania zawodowych losów absolwentów, ds. opracowania szczegółowych zadań UKJK oraz

ds. raportowania działań pro jakościowych oraz narzędzi monitorowania jakości kształcenia i jego efektywności. Na poziomie wydziału funkcjonuje Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia i Oceny Jakości Kształcenia, któremu przewodzi prodziekan. Zespół ma za zadanie opiniowanie programów studiów, zmian programowych, bieżące problemy związane z dydaktyką, implementuje zmiany organizacyjne i formalne, kontroluje poprawność przebiegu procesu dydaktycznego. Na poziomie Instytutu pracom Radzie Instytutu oraz Radzie Programowej przewodniczy Dyrektor Instytutu. Ich zadania polegają na: przygotowaniu odpowiedniej jakości dokumentacji związanej z jakością kształcenia na kierunku, proponowaniu zmian w programie studiów, proponowaniu obsady zajęć, współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, przygotowaniu dokumentacji związanej z kierunkiem studiów socjologia. Rada Instytutu zatwierdza tematy prac dyplomowych, opiniuje programy studiów i zmiany w programie, opiniuje zatrudnienie osób na umowy cywilno-prawne.

Doskonalenie jakości na kierunku socjologia wynika między innymi z wniosków płynących z badań ankietowych przeprowadzonych wśród studentów. Wszyscy nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku mają wgląd do wyników ankiet ich dotyczących, analizy protokołów hospitacji zajęć dydaktycznych, corocznie przygotowywanych sprawozdań samooceny Instytutu oraz wszelkich uwag zgłaszanych przez Radę Programową. Ponadto Z-ca Dyrektora IS prowadzi raz w miesiącu dyżur pro jakościowy – czas poświęca wyłącznie zbieraniu od indywidualnych interesariuszy informacji i pomysłów dotyczących doskonalenia jakości kształcenia.

Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. Projektowanie i doskonalenie programów studiów na kierunku socjologia leżą w gestii Rady Programowej. Przewodniczącym Rady jest dyrektor instytutu, który odpowiada za merytoryczny nadzór nad pracą Rady, zwołuje zebrania, opracowuje ich porządek oraz prowadzi zebrania itd. W skład Rady wchodzi przedstawiciele interesariuszy wewnętrznych tj. osób studiujących (studentów i doktorantów), pracowników badawczo-dydaktycznych oraz dydaktycznych Instytutu, a także przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych (z otoczenia społeczno-gospodarczego).

W celu bieżącego doskonalenia programów studiów na WNS funkcjonuje Wydziałowy System Zapewniania Jakości Kształcenia. Bieżące monitorowanie programu studiów kierunku socjologia odbywa się na podstawie semestralnej ewaluacji zajęć dokonywanej przez osoby studiujące i osoby prowadzące zajęcia oraz prac nad zawartością sylabusów prowadzonych przez nauczycieli akademickich pracujących w Instytucie. Ewaluacja prowadzonych zajęć jest dokonywana przynajmniej raz w roku akademickim. Bieżące monitorowanie programów studiów jest także związane z funkcjonowaniem Wydziałowego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia oraz przeprowadzanymi hospitacjami zajęć. Okresowego przeglądu programów dokonuje Rada Programowa oraz Dyrekcja IS zgodnie z przyjętą procedurą.

Weryfikowanie procesu osiągania zakładanych efektów uczenia się w trakcie całego procesu kształcenia oraz ocena osiągnięcia zakładanych efektów uczenia są działaniami prowadzonymi przez nauczycieli akademickich Instytutu Socjologii. Rezultaty tych działań są omawiane podczas spotkań dyrekcji, spotkań dyrekcji z pracownikami, w gronie Rady programowej a także na forum WZZJK. W wyniku tych wszystkich działań dokonywana jest bieżąca analiza zgodności osiąganych efektów z oczekiwaniami osób kończących studia dotyczącymi rynku pracy.

Kierunek socjologia był wizytowany przez Polską Komisję Akredytacyjną w dniach 3-4 listopada 2017 roku. Ocena końcowa, którą otrzymał kierunek socjologia UW r w wszystkich ówczesnie ocenianych kryteriach to ocena „w pełni”.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 - kryterium spełnione

Uzasadnienie

Na kierunku socjologia w przejrzysty i skoordynowany sposób prowadzi się działania na rzecz doskonalenia jakości kształcenia. Zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów zostały formalnie przyjęte i w praktyce są konsekwentnie stosowane. Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów, które są przejrzyste, bezstronne i selektywne. Ocena programu studiów jest dokonywana w oparciu o wyniki miarodajnych danych, z udziałem interesariuszy wewnętrznych oraz zewnętrznych. Wyznaczone zostały osoby i zespoły sprawujące nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów, określone zostały w sposób przejrzysty kompetencje i zakres odpowiedzialności tych osób i zespołów, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku. Wnioski z systematycznie prowadzonej oceny programu studiów na kierunku socjologia wykorzystywane są do ustawicznego doskonalenia tego programu. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia został opracowany i działa poprawnie. Jakość kształcenia na kierunku jest poddawana cyklicznej zewnętrznej ocenie, a wyniki tej oceny są wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia na tym kierunku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Przygotowanie strategii rozwoju Instytutu Socjologii w obszarze naukowym dydaktycznym i organizacyjnym. W roku akademickim 2022/2023 rozpoczęto pracę nad przygotowaniem dwóch nowych strategii rozwoju IS. Pierwszą z nich jest strategia rozwoju dyscypliny nauki socjologiczne w UW r na podstawie analizy SWOT, opracowana w gronie Dyrekcji IS, Prezydium Rady Dyscypliny Nauki Socjologiczne i pracowników, we współpracy z Prodziekanem WNS ds. ds. nauki i rozwoju. Cele strategiczne dla dyscypliny zostały przyjęte Uchwałą nr 4/2023 Rady Dyscypliny Naukowej Nauki Socjologiczne. Obecnie trwają prace nad strategią rozwoju dydaktycznego i organizacyjnego. W 2023 roku odbyły się trzy spotkania w gronie Dyrekcji IS, Prezydium Rady Dyscypliny Nauki Socjologiczne i pracowników, we współpracy z Prodziekanem WNS ds. ds. nauki i rozwoju, w celu opracowania analizy SWOT. Obecnie Dyrektor IS wraz z Prodziekanem WNS ds. ds. nauki i rozwoju opracowują dokument zawierający wypracowane cele strategiczne rozwoju w obszarze dydaktycznym i organizacyjnym, który zostanie włączony w porządek obrad Rady Instytutu Socjologii w grudniu 2023 roku.

Wzorcowa i rozbudowana współpraca z powołaną Radą Programową kierunku - Rada programowa współpracuje z Dyrekcją w zakresie zapewnienia jakości kształcenia, w tym w przygotowaniu odpowiedniej jakości dokumentacji związanej z jakością kształcenia i oceną kierunku, proponowaniu zmian w programie studiów, proponowaniu obsady, współpracy z otoczeniem społeczno-

gospodarczym, przygotowywaniu na wniosek Dyrektora Instytutu dokumentacji związanej z kierunkiem studiów.

Zalecenia

5. Załączniki: